

2.3.2026

Sisällys

Tiivistelmä	2
Mikä on luonnonvarasuunnitelma?	3
Metsähallituksen omistajapolitiikka antaa suunnittelun raamit	3
Metsähallituksen strategia ohjaa suunnittelua	4
5 aluetta, 5 vuotta kerrallaan	4
Projektin eteneminen	9
Hakkuusuunnitelaskelma	10
Yhteissuunnittelu	15
Yhteistyöryhmä	15
Teemaryhmät	16
Nuorten ja kansalaisten osallistaminen	18
Toimintaympäristön muutokset	21
Lapin luonnonvarasuunnitelman toimintaohjelma 2026–2031	23
Vihreä kasvu	24
Hyvinvointi ja turvallisuus	26
Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus	28
Liitteet	30
Liite 1: Projektioorganisaatio, yhteistyöryhmä ja teemaryhmät	30
Liite 2: Mittarit	34
Liite 3: Riskienhallinta Metsähallituksessa	54

Lapin luonnonvarasuunnitelman pääteemat ovat Vihreä kasvu, Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä Hyvinvointi ja turvallisuus.

2.3.2026

Tiivistelmä

Lapin luonnonvarasuunnitelma (LVS) ohjaa Metsähallituksen toimintaa saamelaisten kotiseutualueen eteläpuolisessa Lapissa vuosina 2026–2031.

Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävän käytön strategista suunnittelua, jossa asiakkaiden, kumppanien ja sidosryhmien toiveet sekä maiden ja vesien tarjoamat resurssit sovitetaan valtio-omistajan asettamiin tavoitteisiin.

Luonnonvarasuunnitelman toimintaohjelma esittää sidosryhmien kanssa tunnistetut keskeisimmät strategiset suunnittelualueeseen kohdentuvat toimenpiteet seuraavalle viisivuotiskaudelle. Lapin luonnonvarasuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden taustalla vaikuttavat laajat, usein globaalit haasteet ja ilmiöt, kuten ilmastonmuutos, kilpailu kriittisistä maametalleista ja mineraaleista, matkailun jatkuva kasvu, energiamurros, muuttunut turvallisuustilanne, sekä paikallisten elinkeinot ja niiden toimintaedellytysten säilyttäminen. Lapissa valtion maa-alueet ovat poikkeuksellisen kovassa maankäytöllisessä paineessa eri maankäyttömuotojen ja tarpeiden vuoksi. Toimintaohjelmassa on pyritty vastaamaan näihin haasteisiin niiltä osin kuin se on mahdollista luonnonvarasuunnitelman kautta.

Lapin luonnonvarasuunnitelman toimenpiteitä ja niiden toteutumista seurataan osana aktiivista toimintaa. Toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan sidosryhmille, alueelliselle neuvottelukunnalle, Metsähallituksen johtoryhmälle ja hallitukselle.

2.3.2026

Mikä on luonnonvarasuunnitelma?

Luonnonvarasuunnitelmat ovat viisivuotisia suunnitelmia, jotka ohjaavat Metsähallituksen toimintaa alueellisesti. Suunnitelmissa yhteensovitetään eri käyttömuotojen tarpeita. Luonnonvarasuunnittelussa määritellään valtion maihin ja vesiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet suunnittelualueella.

Luonnonvarasuunnittelun keskeiset tavoitteet

- Toteuttaa Metsähallituksen strategiaa ja vastuullisuusohjelmaa aluetasolla.
- Kartoittaa valtion maiden ja vesien ja niillä olevien luonnonvarojen tarjoamia mahdollisuuksia.
- Laatia alueellinen suunnitelma yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Saada aikaan toimintaohjelma ja määrittää keskeiset toimenpiteet, jotka ohjaavat Metsähallituksen toimintaa.
- Seurata ja mitata Metsähallituksen alueelle tuottamaa arvonluontia.

Metsähallituksen omistajapolitiikka antaa suunnittelun raamit

Omistajapolitiittiset linjaukset

Luonnon monimuotoisuus

Hiilineutraali Suomi

Taloudellinen hyöty

Uusituvan energian mahdollistaminen

Strategia

Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

Vihreä kasvu

Hyvinvointi ja turvallisuus

Lapin luonnonvarasuunnitelma

Lainsäädäntö

Luonnonvarasuunnittelun painotukset ovat yhdenmukaisia valtioneuvoston asettaman omistajapolitiikan kanssa. Valtio-omistajan odotukset on koottu Metsähallituksen omistajapolitiittisiin linjauksiin vuosille 2024–2027.

Valtio-omistajan omistajapolitiikan pääperiaatteena Metsähallituksen toiminnassa on valtion maiden ja vesien kestävä käyttö, hoito ja suojelu. Näitä turvataan yhteensovittamalla erilaisia tarpeita ja tavoitteita yhdessä sidosryhmien kanssa.

2.3.2026

Keskeisiä teemoja Metsähallituksen omistajapolitiittisissa tavoitteissa ovat luonnon monimuotoisuus ja hiilineutraali Suomi. Lisäksi linjauksissa painottuu Metsähallituksen toiminnasta saatava taloudellinen hyöty valtiolle ja tällä omistajapolitiikkakaudella erityisesti uusiutuvan energian tuotannon mahdollistaminen valtion alueilla.

Metsähallituksen strategia ohjaa suunnittelua

Lapin luonnonvarasuunnitelman toimintaohjelma pohjautuu Metsähallituksen strategiaan. Metsähallituksen 2024 päivitetyllä strategialla edistetään vihreää kasvua, Suomen hiilineutraaliustavoitetta, luonnon monimuotoisuutta sekä hyvinvointia ja turvallisuutta.

Tavoitteena on vastata ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Luonnonvarasuunnittelussa asiakkaiden, kumppanien ja sidosryhmien toiveet sekä maiden ja vesien tarjoamat mahdollisuudet sovitetaan Metsähallituksen strategiaan ja valtio-omistajan asettamiin raameihin.

Päätteemat

- *Vihreä kasvu*
- *Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus*
- *Hyvinvointi ja turvallisuus*

5 aluetta, 5 vuotta kerrallaan

Luonnonvarasuunnitelma tehdään omistajapolitiikan ja Metsähallituksen strategian raameissa. Luonnonvarasuunnittelussa laaditaan toimintaohjelma, joka ohjaa Metsähallituksen toimintaa suunnittelualueella.

Suunnittelua pyritään jatkuvasti parantamaan. Jokaisessa projektissa kehitetään uutta, mutta myös säilytetään aiemmin toimivaksi havaittua.

- *Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelma (2022–2027)*
- *Lapin luonnonvarasuunnitelma (2026–2031)*
- *Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma 2025–2030*
- *Kainuun, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelma (2023–2028)*
- *Merialueen luonnonvarasuunnitelma (2024–2028)*

Metsähallituksen hallinnoimat eli Suomen valtion omistamat

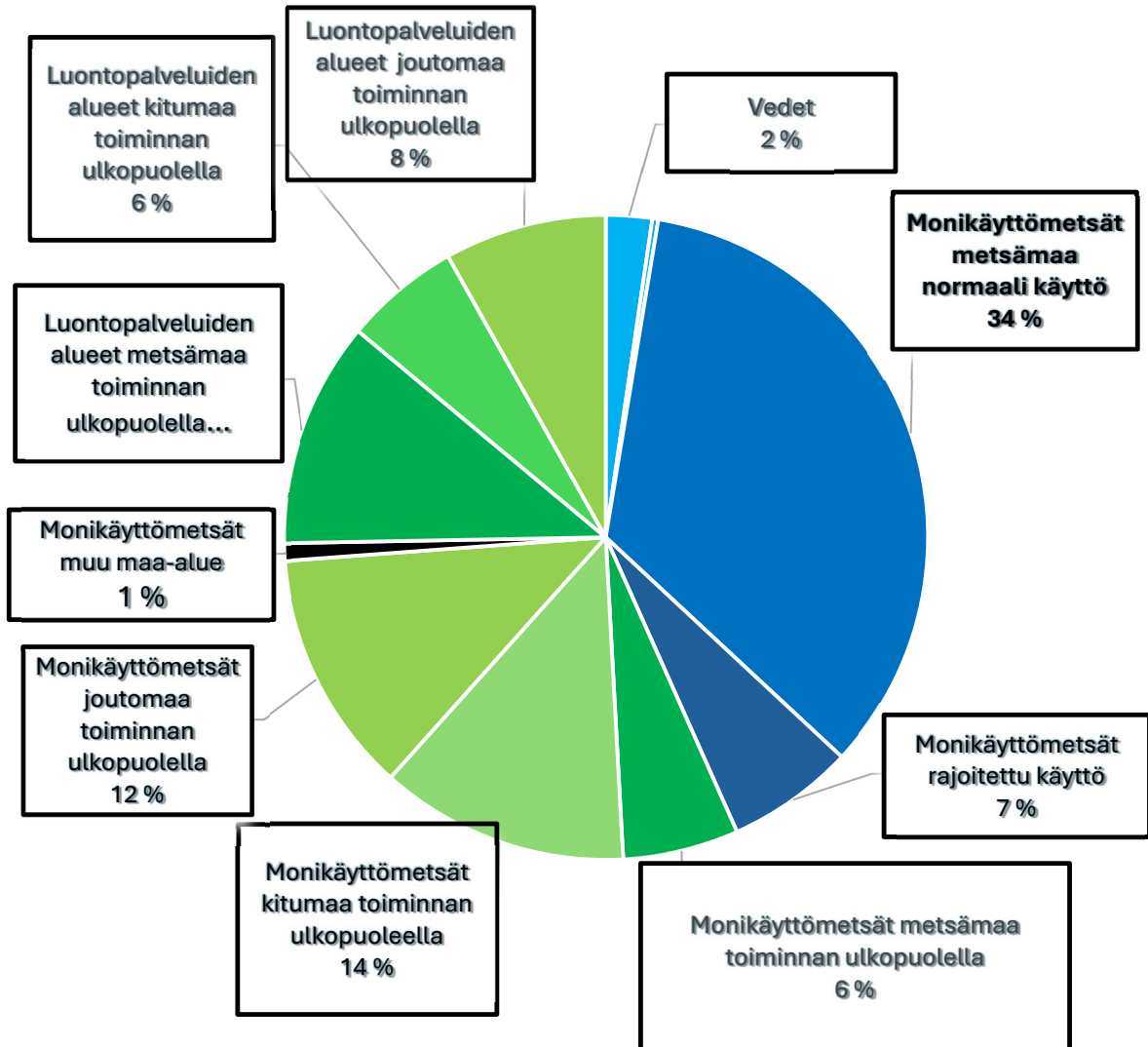
Vesialueet

Maa-alueet

2.3.2026

MITTARI: Valtion maa- ja vesialueet 31.12.2025

Lapin luonnonvarasuunnitelman alue käytön mukaan 3,44milj ha



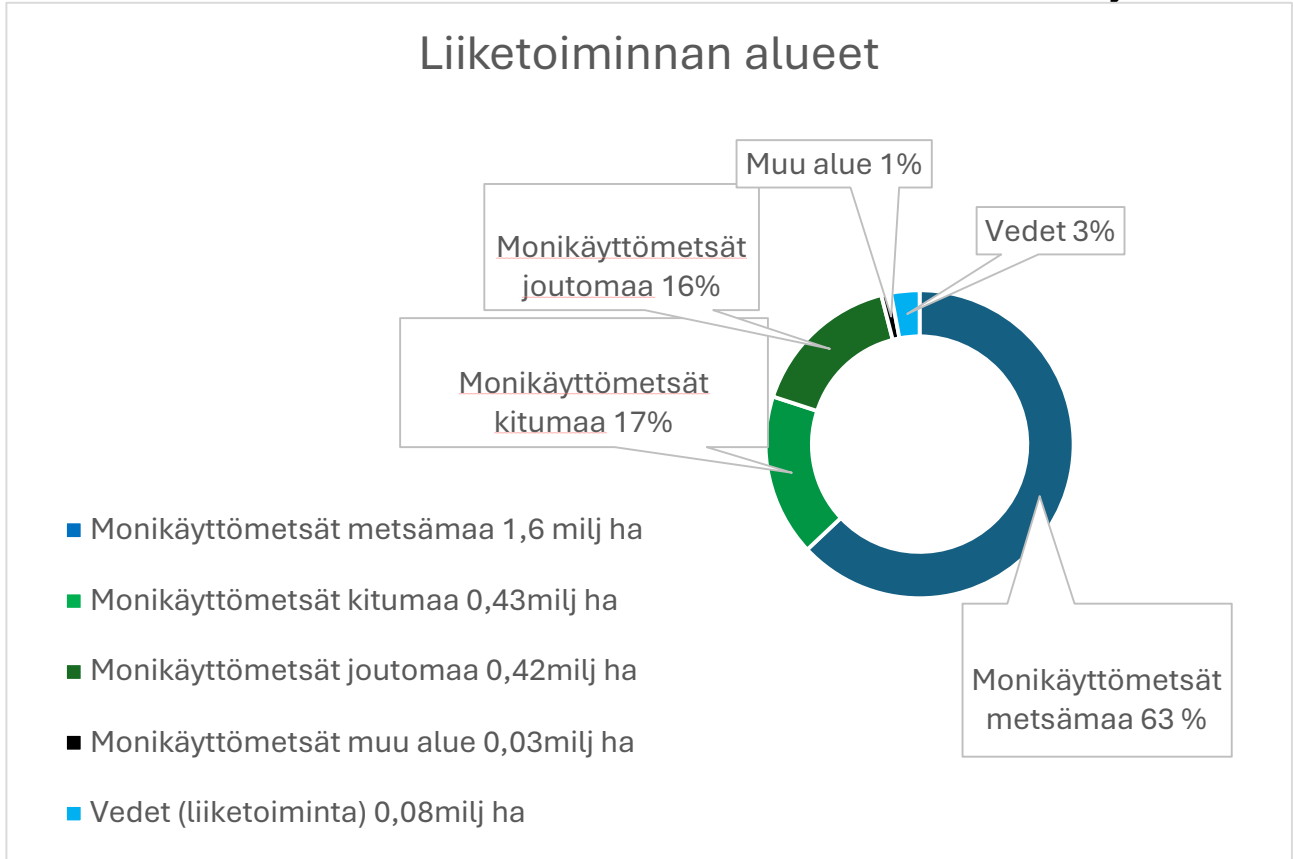
Metsätalouden monikäyttömetsät ovat liiketoiminnan alueita, joilla Metsähallitus Metsätalous Oy harjoittaa käyttöoikeuteen pohjautuen metsätaloutta osalla metsämaan alaa. Kitu- ja joutomailla ei harjoiteta metsätaloutta. Samoilla alueilla harjoitetaan metsien virkistyskäyttöä, kuten marjastusta, sienestystä, retkeilyä, metsästystä ja kalastusta. Porotalous käyttää kaikkia diagrammin aloja laiduntamiseen. Luontopalveluiden alueilla ei harjoiteta metsätaloutta.

2.3.2026

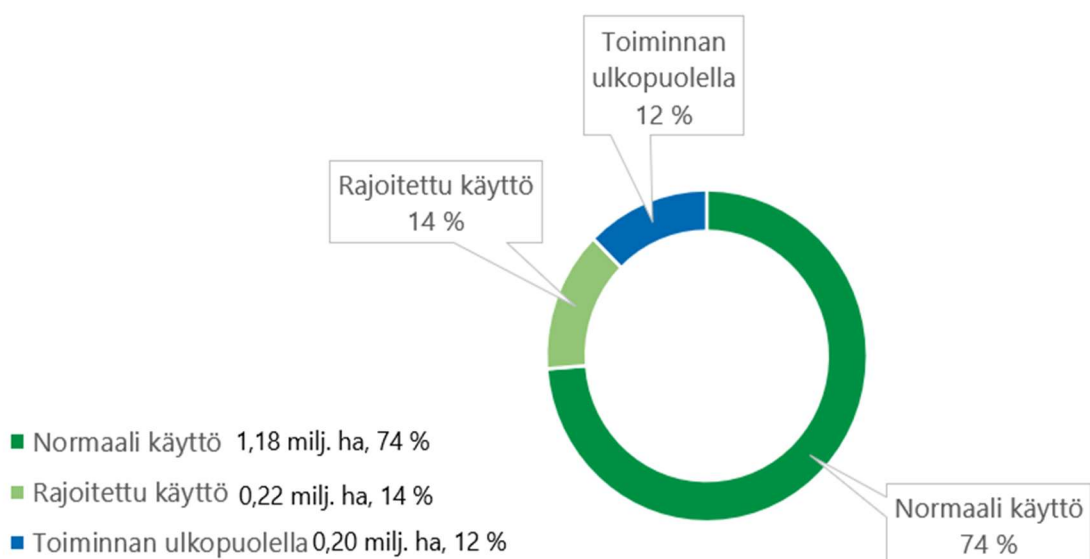
MITTARI: Valtion maa- ja vesialueet 31.12.2025

Metsätalouden käytössä olevan maa- ja vesialueet suunnittelualueella

Liiketoiminnan alueet kokonaisala 2,56 milj. ha

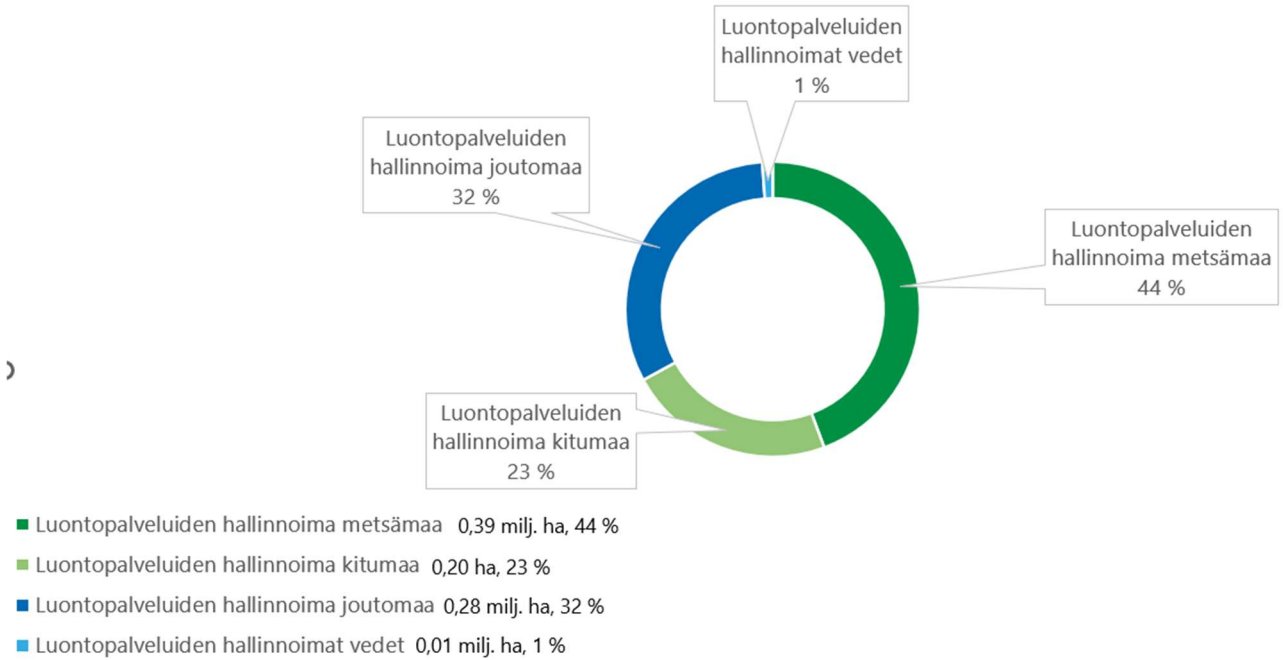


Liiketoiminnan alueet metsämaan kokonaisala 1,60 milj. ha

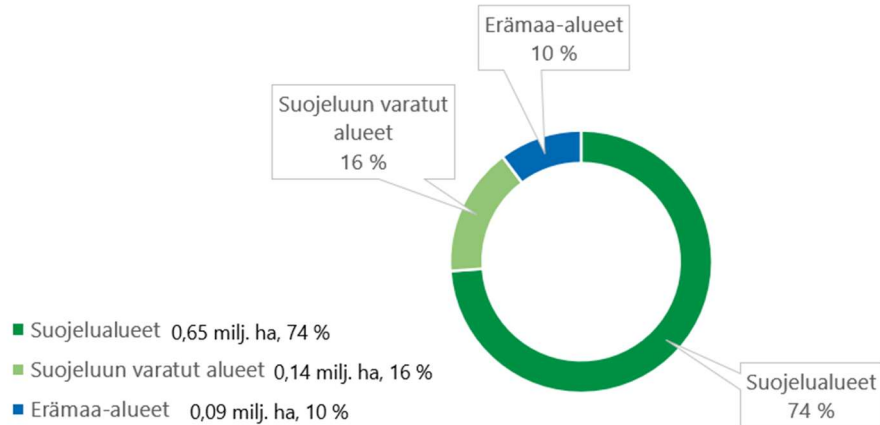


2.3.2026

Luontopalveluiden alueet. Kokonaisala 0,88 milj. ha



Luontopalveluiden alueet kokonaisala maankäyttöluokittain



2.3.2026

Projektin eteneminen

- **Huhtikuu 2025** Projekti käynnistyy
- **Touko-kesäkuu 2025** Projektioorganisaation ja yhteistyöryhmien nimeäminen
- **Elokuu 2025** Porotalouden 1. teemaryhmä
- **Syyskuu 2025** Yhteistyöryhmän 1. tapaaminen: Toimintaympäristön nykytila ja muutokset, suunnittelun mahdollisuudet ja uhat.
- **Syyskuu 2025** Luonnon monimuotoisuuden, matkailun, virkistyskäytön, metsästyksen ja kalastuksen teemaryhmä
- **Syys-joulukuu 2025** Nuoriso-osallistaminen
- **Lokakuu 2025** Metsäteollisuuden teemaryhmä
- **Lokakuu 2025** Teollisen maankäytön teemaryhmä
- **Lokakuu 2025** Kunta-alan teemaryhmä
- **Lokakuu 2025** Kansalaiskysely
- **Marraskuu 2025** Yhteistyöryhmän 2. tapaaminen: Muutokset toimintaympäristössä, edellinen luonnonvarasuunnittelukausi, uuden luonnonvarasuunnitelman toimenpide-esitysten jatkojalostaminen
- **Marras-joulukuu 2025** Toimenpideohjelmaluonnoksen työstö
- **Tammikuu 2026** Porotalouden 2. teemaryhmä
- **Helmikuu 2026** Yhteistyöryhmän 3. tapaaminen: Toimintaohjelman luonnos, keskustelu ja yhteinen näkemys painopisteistä
- **Maaliskuu 2026** Lausuntokierros
- **Huhtikuu 2026** Lausuntojen vastineiden ja yhteenvedon koostaminen
- **Toukokuu 2026**
- **Kesäkuu 2026** Luonnonvarasuunnitelman julkaisu

2.3.2026

Hakkuusuunnitelaskelma

Hakkuusuunnite on yksi luonnonvarasuunnitelman konkreettinen mittari, jota käsitellään osana prosessia. Metsähallitus määrittää hakkuusuunnitteen alueittain aina luonnonvarasuunnittelun yhteydessä.

Metsien kehitysennusteet laaditaan MELA-ohjelmistolla, jonka kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa Luonnonvarakeskus ja joka on tarkoitettu suuralueiden metsävarojen pitkän aikavälin käyttö- ja hakkuumahdollisuuksien analysointiin. Hakkuutietojen lisäksi ohjelmisto tuottaa ennusteen metsävarojen kehittymisestä.

Ohjelmisto laskee suunnitteen Metsähallituksen paikkatietojärjestelmässä olevien ajantasaisten metsävaratietojen ja rajoitteiden sekä laskentaa varten asetettujen tavoitteiden perusteella. Menetelmä vastaa Luonnonvarakeskuksen tekemiä maakunnittaisia ja valtakunnallisia hakkuulaskelmia.

Hakkuusuunnite määritetään luonnonvarasuunnitelman voimassaoloajaksi, joka on viisi vuotta. Laskenta tehdään kuitenkin 40 vuoden aikajaksolle, jotta myös puuston kehittyminen, hakkuumahdollisuudet ja erityisesti toiminnan kestävyys voidaan huomioida myös pidemmälle tulevaisuuteen.

Aineiston muodostus

Laskelmassa olivat mukana Metsähallituksen Metsätalouden vastuualueen hallinnassa olevat metsämaat* Lapin luonnonvarasuunnitelman alueella. Laskenta-aineisto muodostettiin Silvia-paikkatietojärjestelmän puusto- ja kasvupaikkakuvioista, joista valittiin systemaattiseen otantaan perustuen koko suunnittelualueetta edustava otos.

Systemaattisessa otannassa laskenta-alueelle luodaan säännöllinen pisteverkko, jossa pisteet sijaitsevat valitun etäisyyden päässä toisistaan. Systemaattisen otannan etuina on, että otantatiheyttä voidaan muuttaa tarpeen mukaan, se nopeuttaa laskentaprosessia merkittävästi ja aineiston hallinta ja erityispiirteiden huomiointi on helpompaa.

Laskentaa varten otantapistleistä poimitaan tietokannasta puuston ja kasvupaikan tiedot, käsittelyluokat (käytön rajoitukset), toimenpidehistoria (toteutetut hakkuut ja metsänhoitotyöt) ja aluerajaukset (erityisalueet, tiimit, piirit, käyttöoikeusalueet jne.). Puustotiedot perustuvat pääosin kaukokartoitusinventointiin ja kasvupaikkatiedot aikaisempiin maastoinventointeihin.

2.3.2026

Laskentaparametrit

MELA-ohjelmistolle määritetään joukko parametrien arvoja ennen laskennan aloittamista. Määritettäviä parametreja ovat mm. puutavaralajien yksikköhinnat, toimenpiteiden kustannukset, kiertoajat, uudistamiskriteerit jne. Kustannukset ja hinnat pohjautuvat Metsähallitus Metsätalous Oy:n toiminnasta kerättyyn tietoon. Laskennassa oletetaan, että kustannukset ja hinnat pysyvät vakioina laskentakauden ajan.

Tapahtumamäärittelyt eli laskennan aikana simuloitavat toimenpiteet pohjautuvat Metsähallitus Metsätalous Oy:n Metsänhoito-ohjeeseen ja Ympäristöoppaaseen. Käsittelyluokka vaikuttaa keskeisesti simuloinnissa sallittuihin toimenpiteisiin. Käsittelyluokka vaikuttaa keskeisesti simuloinnissa sallittuihin toimenpiteisiin eli paikkatiedoista johdetun käsittelyluokan perusteella ohjelmisto tietää minkälaiset toimenpiteet ovat alueella sallittuja. Käytössä olevat toimenpiteet rajoittuvat MELA-ohjelmiston rajoitteista johtuen tasaikäismetsätalouden mukaisiin toimenpiteisiin (harvennus- ja uudistushakkuut, viljely ja taimikonhoito). Jatkovapeitteisen metsänkäsittelyn simulointi tapahtuu mukautetulla yläharvennuskäsittelyllä

Laskelman muotoilu

Laskenta toteutettiin tiimeittäin koko suunnitelma-alueelle. Laskelma laadittiin 40 vuodeksi ajanjaksolle 2026–2066 siten, että ensimmäinen 10-vuotiskausi jaettiin kahteen osaan. Luonnonvarasuunnitelmassa tulokset esitetään vain suunnittelukaudelle, eli vuosille 2026–2031.

Laskelmassa maksimoitiin nettotulojen nykyarvoa käyttämällä 3,5 prosentin korkokantaa Ja Etelä-lapin tiimin alueella 4 prosentin korkokantaa. Toiminnan kestävyys varmistettiin käyttämällä seuraavia rajoitteita:

- Hakkuukertymä ei saa pienentyä.
- Nettotulot eivät saa pienentyä.
- Puuston tilavuuden on oltava laskelman lopussa vähintään alkutilanteen suuruinen.
- Metsien tuottoarvon on oltava laskelman lopussa vähintään alkutilanteen suuruinen.

Kaksi ensimmäistä rajoitetta turvaavat taloudellisen kestävyuden laskelman kattamana aikana, kaksi viimeistä laskelman jälkeisenä aikana.

2.3.2026

Näiden lisäksi Lapin alueella lisärajoitteita asetettiin seuraavasti:

Poroaitapaikat (mm. Tokat-aineisto)	enemmän säästöpuita hakkuissa
Arvokkaat jäkälälaidunalueet	jatkettu kiertoaika
Aiempien sopimusten mukainen määräaikainen uudistamiskielto 10/ 20 v	poimintahakkuu
Laajennetut metson soidinalueet 300 ha	poimintahakkuu
Vesistöjen suojavyöhykkeet	ei käsittelyä
Puuttomien soiden vaihtumisvyöhykkeet	ei käsittelyä
Korkeat alueet yli 280/ 300 m	poimintahakkuu
Vanhat huonokasvuiset kuusikot ja koivikot	ei käsittelyä
Vanhojen luonnontilaisten metsien kriteerit täyttävät inventointikohteet	ei käsittelyä
Maankäyttökohteet, joilla erityisiä erämaa tai porotalousarvoja	ei käsittelyä
Omalla päätöksellä käsittelyn ulkopuolelle jätetyt luonto- ym. Alue-ekologiset-kohteet	ei käsittelyä
Lakikohteet ja suojelunalueet	ei käsittelyä

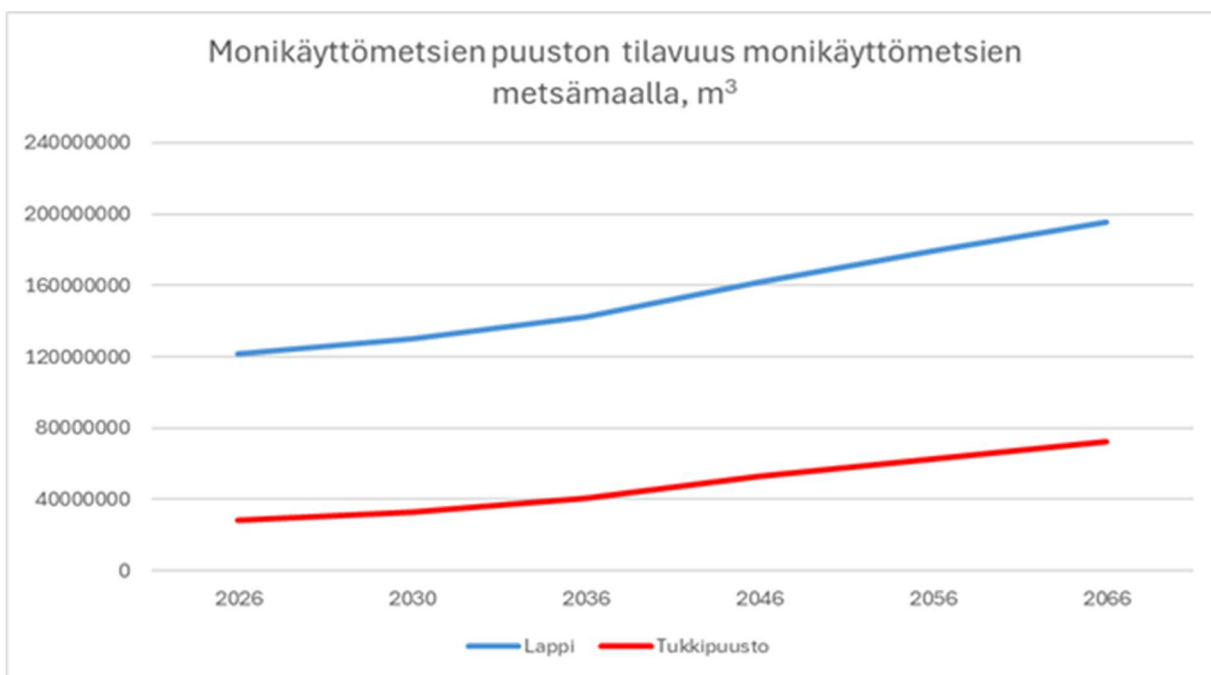
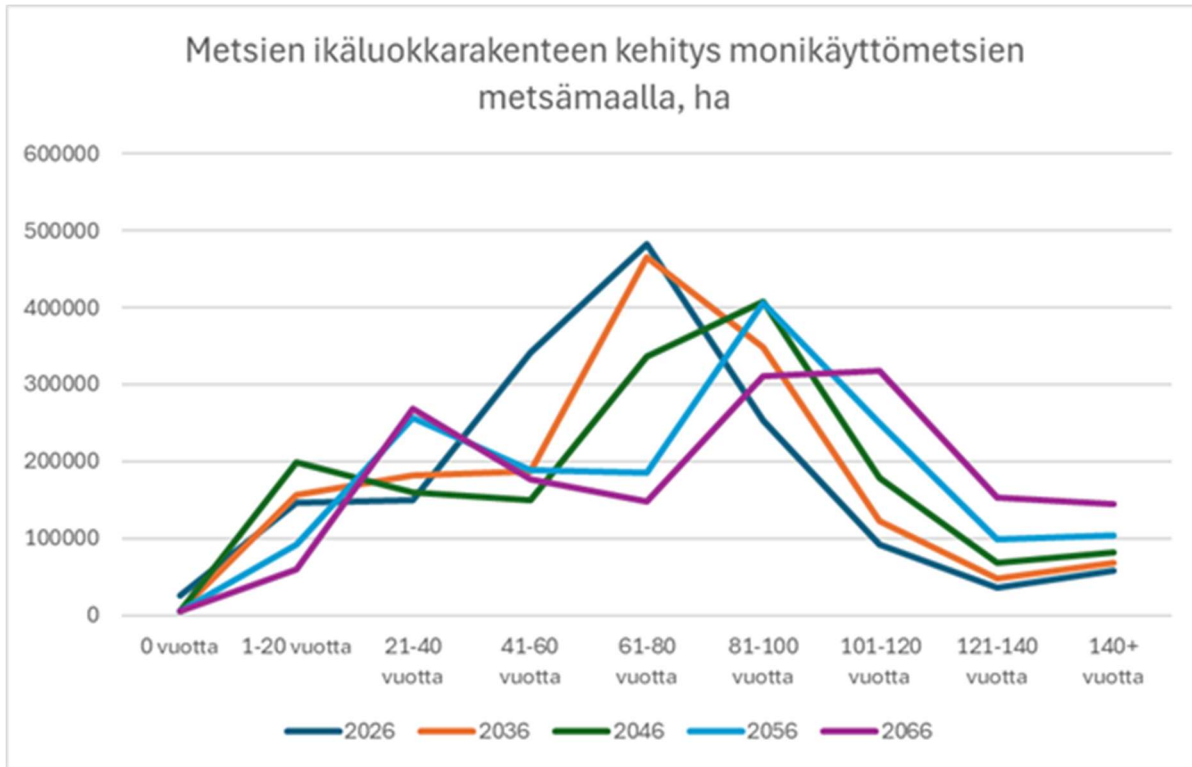
Erityisalueet, kuten tutkimusmetsät, Puolustusvoimien alueet, Napapiirin retkeilyalue sekä matkailun painopistealueet ovat suunnitteissa mukana näille alueille laadittujen erillisten hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaisina.

Laskelman mukainen metsien kehitys

Laskelman mukaisen toiminnan myötä Lapin alueen monikäyttömetsien ikäluokkarakenne tasoittuu vähitellen neljän vuosikymmenen kuluessa. Nykypuuston kuvaajassa ikäluokkajakauman huippu sijoittuu 60–70-vuotiaiden metsien kohdalle. Tulevilla kymmenvuotiskausilla jakauman huippu siirtyy ikäksellille oikealle, eli metsät ikääntyvät ja samalla järeytyvät. Ikäluokkajakauma tasaantuu merkittävästi viimeisellä tarkastelukaudella. 120 vuotta saavuttaneiden metsien määrä yli kolminkertaistuu laskentajaksolla nykytilanteeseen verrattuna. Toteutuessaan muutos tulee näkymään maisemassa.

Kehityssuunnitelmien mukaan pystyvuuston tilavuus lisääntyy koko tarkastelujakson ajan. Koko laskentakaudella elävän puuston määrä ja samalla runkopuuston hiilivarasto kasvaa yli puolitoistakertaiseksi.

2.3.2026



*Metsätalousmaat on jaettu pohjoismaisen metsätalousluokittelun mukaan puuntuottokyvyn perusteella: metsämaalla puuston keskimääräinen vuotuinen kasvu on vähintään 1,0 m³/ha, kitumaalla 0,1–1,0 m³/ha ja joutomaalla alle 0,1 m³/ha.

2.3.2026

Tulevaisuuden ennustamiseen liittyy aina epävarmuutta. Virhelähteinä ovat mm. lähtötilanteen tiedot, puuston kasvun ja kehityksen ennustaminen sekä muuttuvat ulkoiset tekijät. Laskenta ei myöskään huomioi tulevaisuudessa mahdollisesti lisääntyviä tuhoja. Yhtenä epävarmuustekijänä on myös huomioitava käytössä olevan MELA-ohjelman laskentamallit, jotka on laadittu tasaikäisrakenteisille metsille, eikä peitteisen metsänkäsittelyn menetelmistä johtuvaa puuston kehitystä pystytä siten täysin kuvaamaan.

2.3.2026

Yhteissuunnittelu

Luonnonvarasuunnittelu on yhteissuunnittelua, jossa asiakkaista ja sidosryhmistä koostuvalla yhteistyöryhmällä on keskeinen rooli. Yhteistyöryhmän lisäksi Lapin luonnonvarasuunnitteluun osallistui 5 teemaryhmää. Teemaryhmien kautta kerättiin syvempää näkemystä eri alojen toiveista ja tarpeista valtion metsien- ja maankäyttöön Lapissa. Lopulliseen luonnonvarasuunnitelmaan yhdistettiin yhteistyöryhmän sekä kaikkien teemaryhmien näkemyksiä.

Luonnonvarasuunnitelman laatimisen yhteydessä tehtiin ennakointityötä yhdessä sidosryhmien kanssa. Tavoitteena oli varmistaa, että Lapin luonnonvarojen käyttöä voitaisiin ohjata kestävästi tunnistamalla ajoissa muutosvoimia, riskejä ja mahdollisuuksia sekä tukea päätöksentekoa tulevaisuuden tarpeet huomioiden.

Luonnonvarasuunnitelma kävi läpi myös normaalin lausuntomenettelyn, jossa suunnitelman sisältöön on mahdollista antaa palautetta. Lausuntoyhteenveto on luonnonvarasuunnitelman liitteenä.

Lapin luonnonvarasuunnittelun yhteistyöryhmä ja teemaryhmät

66
organisaatiota



Osa organisaatioista on osallistunut useampaan ryhmään, tällaiset organisaatiot on laskettu tähän kaavioon vain kerran.

Yhteistyöryhmä

Yhteistyöryhmä kokoontui kolmeen fasilitoituun työpajaan projektin aikana. Lisäksi yhteistyöryhmille järjestettiin yhteinen webinaari marraskuussa 2025.

2.3.2026

Yhteistyöryhmä toimi prosessin yhteensovittavana elementtinä, jossa työstettiin luonnonvarasuunnitelman toimenpideohjelman sekä käsiteltiin teemaryhmiltä ja kansalaisilta saatuja näkemyksiä. Yhteistyöryhmä tarkensi sille toimitettuja toimenpideohdotuksia yhteisesti hyväksyttävään muotoon sekä toi esiin myös omia toimenpideohdotuksiaan. Työskentelyyn osallistui erilaisia sidosryhmiä, ja mielipiteiden ja näkemysten moninaisuus tuli esiin tapaamisissa. Yhteistyöryhmän tapaamiset ohjasivat toimenpiteiden lopullista muotoilua.

Lapin luonnonvarasuunnittelun yhteistyöryhmään osallistui yhteensä 22 eri organisaatiota. Yhteistyöryhmän kokoonpano löytyy tämän suunnitelman liitteistä.

Teemaryhmät

Lapin luonnonvarasuunnitelman valmisteluun koottiin viisi alueen keskeisiin luonnonvarojen käyttöön liittyvää teemaryhmää, joista jokaiselle järjestettiin työpaja. Porotaloudelle järjestettiin kaksi työpajaa. Teemaryhmät olivat:

- Porotalous
- Luonnon monimuotoisuus ja virkistyskäyttö, matkailu sekä metsästys ja kalastus
- Metsätalous ja metsäteollisuus
- Teollinen maankäyttö
- Kunta-ala

Työpajoihin osallistui yli 70 asiantuntijaa ja 56 organisaatiota Metsähallituksen ulkopuolelta.

Teemaryhmien tapaamiset koostuivat asiantuntijoiden alustuksista Lapin luonnonvarojen tilasta ja kehitysnäkymistä sekä työpajatyöskentelystä. Työpajoissa tunnistettiin ilmiöitä, määriteltiin tavoitteita sekä luonnosteltiin toimenpideohdotuksia. Jokaisesta työpajasta laadittiin yhteenvetoraportti.

Porotalouden tapaamisissa korostuivat laidunten säilyttäminen ja ennallistaminen sekä hakkuumenetelmien kehittäminen. Merkittävinä haasteina nähtiin muiden elinkeinojen, kuten kaivostoiminnan ja tuulivoiman, yhteisvaikutukset. Lisäksi keskusteluun nousi matkailun ja porotalouden yhteensovittaminen sekä luvattoman maastoliikenteen valvonta. Tilaisuuksissa keskusteltiin laajasti neuvottelukäytännöistä eri tilanteissa.

2.3.2026

Luonnon monimuotoisuutta, matkailua ja virkistyskäyttöä sekä metsästystä ja kalastusta käsitelleessä työpajassa hahmoteltiin tulevaisuuden muutosvoimia ja muotoiltiin niiden pohjalta skenaarioita sekä toimenpidetarpeita suunnitelmakaudelle. Keskusteluissa painottui tarve huolehtia matkailun kokonaisvaltaisesta kestävydestä sekä luontoarvojen säilymisestä. Retkeilyrakenteiden ja asiakaspalvelun osalta huolta herätti palvelujen karsiminen. Metsästyksen ja kalastuksen osalta keskusteltiin paikallisten oikeuksien turvaamisesta ja viestinnän kehittämisestä sekä erävalvonnan tarpeesta. Sosiaalinen kestävyys nähtiin tärkeänä, erityisesti lupakäytännöissä ja tiedottamisessa.

Metsäteollisuuden työpajassa keskiössä olivat puuhuollon turvaaminen ja toimitusvarmuuden ylläpito. Keskusteluissa korostui Metsähallituksen rooli puun myyjänä ja valtion tuloutuksen varmistajana. Hakkuumäärien kasvattaminen kestäväällä tavalla, tiestön kehittäminen ja korjuumenetelmien parantaminen nähtiin välttämättöminä. Työvoimapula ja kilpailu kaivosteollisuuden kanssa nousivat riskeiksi, samoin ilmastonmuutoksen vaikutukset. Paikallisen työllisyyden turvaaminen ja sosiaalinen kestävyys tunnistettiin tärkeiksi arvoiksi.

Teollisen maankäytön työpajassa käsiteltiin tuulivoiman ja kaivostoiminnan vaikutuksia niitä ympäröivään maankäyttöön. Toistuvina teemoina nousivat investointien kokonais kuvan hahmottaminen ja eri elinkeinojen tasapuolinen kohtelu. Luvitusprosessien monimutkaisuus ja kompensatiokäytäntöjen epäselvyys koettiin haasteiksi. Lisäksi esitettiin yhteistyöryhmää, jossa teollisen maankäytön toimijat, Metsähallitus, muut maankäyttäjät ja viranomaiset voisivat käsitellä ajankohtaisia kysymyksiä yhdessä.

Kunta-alan teemaryhmän näkökulmasta korostuivat kaavoituksen ja hinnoittelun kehittäminen vastaamaan paikallisia tarpeita sekä yhteistyön lisääminen Metsähallituksen ja kuntien välillä. Kuntien rooli maankäytön ohjaamisessa nähtiin keskeisenä, ja maakuntakaavan merkitys tuulivoiman sijoittelussa nousi esiin.

Työpajojen tuloksia hyödynnettiin Lapin luonnonvarasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden laatimisessa, millä tähdätään ristiriitojen vähentämiseen ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Työpajojen tulokset yhdessä Metsähallituksen strategian ja omistajapolitiikan kanssa toimivat pohjana toimenpide-esitykselle, joka vietiin yhteistyöryhmän käsittelyyn.

Teemaryhmien kokoonpanot löytyvät liitteistä.

2.3.2026

Nuorten ja kansalaisten osallistaminen

Luonnonvarasuunnittelun yhteydessä toteutettiin kansalaiskysely sekä nuoria osallistavia työpajoja, joiden tavoitteena oli lisätä tietoutta luonnonvarasuunnittelusta ja kerätä laajempaa yleisönäkökulmaa.

Osallistujat haastettiin pohtimaan eri maankäyttömuotojen yhteensovittamista ja arvioimaan, mitä tekijöitä tulisi huomioida valtion maankäyttöpäätöksissä tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden metsä -työpaja nuorille

Nuorten osallistaminen toteutettiin luonnonvarasuunnittelussa Tiedekeskus Pilkkeen työpajalla, jossa kysyttiin nuorten näkemyksiä metsien käytön tulevaisuudesta. Työpajaan osallistui noin 900 kahdeksasluokkalaista kahdeksasta suunnittelualueen kunnasta.

Nuorten ajatukset suunnattiin tulevaisuuteen – mitä nuoret toivovat metsiemme käytöltä vuonna 2050. Työpajaa alustettiin dialogisesti, miten metsiä käytetään nyt, minkälaista yhteensovittamista alueilla on, ja minkälainen merkitys eri käyttömuodoilla on arjessamme ja kulttuurissamme sekä yleisen hyvinvoinnin ja yhteiskunnan kannalta. Työpajoissa nuoret yhteensoivat ja perustelivat mielipiteitään pienryhmissä keskustelemalla ja valitsivat heille tärkeimmät metsien käytön mahdollisuudet, uhkakuvat ja keinot.

Nuorille kokonaishyvinvointi ja paikallisuus on tärkeää. Metsien tuoma hyvinvointi näkyy luonnossa virkistymisenä ja harrastuksina, kuten metsästys, moottorikelkkailu, kalastus ja retkeily. Jokaisenoikeudet sekä puhdas vesi ja ilma nousevat merkittävästi. Nuoret liikkuvat pääasiassa muualla kuin rakennetuilla retkeilyreiteillä. Nuorille on tärkeää, että kotiseutu on houkutteleva mm. opintojen ja työpaikkojen suhteen.

Tulevaisuuden uhista nuoret olivat yksimielisiä: he näkevät suurimpina uhkakuvina saastumisen ja ilmastonmuutoksen. Kaivannaiset, matkailu ja maastoliikenne koetaan merkittävinä uhkina, mutta toisaalta näihin suhtaudutaan myönteisesti alueen elinvoimaisuutta kehittävänä tekijänä. Alueellisia eroja on etenkin kaivostoiminnan ja matkailun osalta. Metsätalous ja tuulivoima eivät nouse merkittävimpien uhkien joukkoon.

Luonnonsuojelu ymmärretään nuorten keskuudessa laaja-alaisesti. Se nähdään yleisesti kestäväenä kehityksenä ja vastuullisina valintoina. Ennallistaminen nousee merkittävimpien keinojen joukkoon, mutta se on ymmärretty nuorten keskuudessa kokonaisvaltaisena luonnon palauttamisena ennen ihmisen toimintaa olleeseen tilaan.

2.3.2026

Top 5 mahdollisuudet

- Puhdas ilma ja vesi (14 %)
- Kalastus (8 %)
- Metsästys (7 %)
- Maastoliikenne (6 %)
- Puhtaus ja terveys (6 %)

(Top 5 sisältää 41 % vastauksista)

Top 5 uhat

- Saastuminen (21%)
- Ilmastonmuutos (21%)
- Vieraslajit (16%)
- Luontokato (10 %)
- Kaivannaiset (7 %)

(Top 5 sisältää 75 % vastauksista)

Top keinot

- Luonnonsuojelu (14 %)
- Uusiutuva energia (8 %)
- Vastuullisuus (7 %)
- Uusiutuvat materiaalit (6 %)
- Ennallistaminen (5 %)

(Top 5 sisältää 40 % vastauksista)

2.3.2026

Kansalaiskysely

Luonnonvarasuunnittelun yhteydessä toteutettiin kansalaiskysely, jonka tavoitteena oli lisätä tietoutta luonnonvarasuunnittelusta ja kerätä suunnitteluun näkemyksiä kansalaisilta.

Kyselyssä vastaajat haastettiin pohtimaan eri maankäyttömuotojen yhteensovittamista sekä arvioimaan, mitä tekijöitä tulisi huomioida valtion maiden maankäyttöpäätöksissä seuraavan viiden vuoden aikana Lapin luonnonvarasuunnitelman alueella.

Kysely ei perustunut otantaan eikä tilastolliseen analyysiin, mutta sitä jaettiin laajasti eri kanavissa. Tulokset edustavat kyselyyn vastanneiden näkemyksiä, ja vastauksiin on voinut vaikuttaa esimerkiksi vastaajan aktiivisuus sekä kiinnostus aihepiiriä kohtaan.

Kansalaiskysely

Kysely oli auki 26.9.-10.10.2025.

Kyselyyn vastasi yhteensä 1261 henkilöä.

77 % vastaajista ilmoitti asuvansa Lapissa ja 33 % muualla Suomessa tai ulkomailla.

Kyselyssä oli sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä.

Kansalaiskyselystä tehdyt johtopäätökset ja suositukset suunnitteluun

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Suurin osa vastaajista on huolissaan Lapin luonnon monimuotoisuudesta. Suojelu ja ennallistaminen ovat heidän mielestään investointeja tulevaisuuteen. Myös reittien ja rakenteiden ylläpitoa tulee tarkastella luontoarvot edellä sekä kalastuslupatuottoja ohjata elinympäristökunnostuksiin.

Tasapainoinen maankäyttö

Vastaajien mielestä maankäytön suunnittelussa tulee sovittaa yhteen taloudelliset, ekologiset ja sosiaaliset näkökulmat. Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulee huomioida Metsähallituksen metsien käsittelyssä. Metsänkäsittelyssä toivotaan uudistushakkuiden vähentämistä ja peitteisten menetelmien lisäämistä, mutta kannatetaan myös nykyisen mallin jatkamista. Kaivosten ympäristöjä toivotaan käsiteltävän samojen periaatteiden mukaisesti kuin muitakin monikäyttömetsiä.

2.3.2026

Paikallisten osallistaminen

Kyselyn perusteella paikallisten ääntä tulee kuulla suunnittelussa, ja heidän metsästys- ja kalastusoikeuksiensa turvaaminen on keskeinen luottamuskysymys. Myös palvelurakenteiden ylläpidossa korostuu lähivirkistyksen merkitys luontoarvojen säilymisen lisäksi.

Matkailun kehittäminen

Kyselyn perusteella luontoon perustuva matkailu nähdään kasvavana elinkeinona. Vastaajat painottavat, että matkailua tulee ohjata kestäväällä tavalla ja sille tulee asettaa rajoja.

Tuulivoiman sijoittaminen

Vastaajat kokevat tuulivoiman lisärakentamisen heikentävän viihtyvyyttä, mutta sitä ollaan valmiita hyväksymään yleisen edun vuoksi. Tuulivoiman sijoittelu vaatii vastaajien mielestä erityistä harkintaa ja maisema-arvojen huomioimista.

Kyselyn avoimet vastaukset osoittavat, että mielipiteet ovat paikoin voimakkaasti polarisoituneita. Myös asuinpaikkakunta näytti kyselyssä vaikuttavan vastauksiin: Suunnittelualueella asuvien näkemyksissä painottuivat vahvasti paikallisten metsästys- ja kalastusoikeudet sekä elinkeinojen harjoittamisen oikeus. Suunnittelualueen ulkopuolisissa vastauksissa painottui ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden huomiointi.

Toimintaympäristön muutokset

Luonnonvarasuunnittelun toimintaympäristö on merkittävässä murroksessa, ja muutokset vaikuttavat laajasti suunnittelun linjauksiin. Keskeiset muutokset voidaan jäsentää kuuteen pääteemaan, jotka muodostavat kokonaiskuvan tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista.

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset

Ilmaston lämpeneminen muuttaa olosuhteita erityisesti lumipeitteen ja routamaan osalta, mikä vaikuttaa metsien ja soiden ekologiaan sekä niiden käyttöön. Tämä edellyttää varautumista muuntuviin korjuu- ja kuljetusolosuhteisiin sekä ilmastonmuutoksen myötä kasvaviin metsätuhojen riskeihin. Routa-ajan lyhentymisen ja sadannan kasvamisen odotetaan myös lisäävän vesistökuormitusta, jolla on vesistöjä rehevöittävä ja vedenväriä tummentava vaikutus. Yhdessä lämpenevän ilmaston kanssa vaikutukset heijastuvat myös kalakantoihin ja muuttavat lajistosuhteita suunnittelualueen vesistöissä.

2.3.2026

Luontokato, monimuotoisuus ja ennallistaminen

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on noussut kriittiseksi tavoitteeksi. EU:n lainsäädännön velvoitteet korostavat ennallistamistoimien kiireellisyyttä. Ennallistamisen paine kohdistuu erityisesti valtion maille ja vesistöihin. Maankäyttöpaineet vihreän siirtymän myötä lisäävät tarvetta tasapainottaa taloustoiminnan ja suojelun suhdetta.

Maankäyttö, teollisuus ja luonnonvarojen hyödyntäminen

Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi vuoteen 2035 mennessä. Metsähallitus edistää hiilineutraaliuden saavuttamista muun muassa mahdollistamalla tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen valtion maa- ja vesialueilla. Tuulivoiman ja kaivannaisteollisuuden kasvu luo paineita suunnitelma-alueen valtion maiden käyttöön. Erityisesti tämä näkyy muutoksina poronhoidon laidunalueiden yhtenäisyydessä, mikä lisää tarvetta yhteensovittaa eri maankäyttömuotoja. Puun kysyntä ja jalostus pysyvät vakaina Lapin alueella. Alueen metsävarat mahdollistavat kasvavaa puun teollista käyttöä.

Lapin luonnonvarasuunnitelman alueella on vireillä kaivos- ja malminetsintähankkeita, joissa esiintyy myös Euroopan unionin asetuksessa (CRMA) listaamia kriittisiä raaka-aineita. Nämä ovat raaka-aineita, joilla on suuri taloudellinen merkitys Euroopalle ja joiden toimitushäiriöiden riski on suuri. Näitä mineraaleja käytetään mm. akkuihin ja sähkömoottoreihin. Liikenteen sähköistäminen on valittu merkittäväksi keinoksi ilmastomuutoksen torjunnassa, mikä lisää maankäytöllistä painetta Lapissa, erityisesti alueen malmi- ja mineraalivaroja kohtaan. Tämän seurauksena tarve uusien esiintymien paikantamiseen tähtääville etsintätöille, vanhojen kaivosten laajentamiselle ja sitä myötä mahdollisesti uusille kaivoshankkeille kasvaa.

Matkailu, virkistyskäyttö ja suojelualueet

Matkailun kasvu lisää alueiden käyttöpaineita myös suojelualueilla. Samalla ulkoilualueiden ylläpitoon käytettävissä olevat resurssit ovat vähentyneet. Virkistyskäytön, kuten retkeilyn ja eränkävyn edellytykset on sovitettava yhteen kasvavan turismin kanssa.

Matkailu on Lapissa keskeinen työllistäjä sekä merkittävä maankäyttömuoto. Sen merkitys alueelliselle elinvoimalle on viime vuosina kasvanut, ja kasvun ennustetaan jatkuvan vuosina 2026–2031 erityisesti kansainvälisen kysynnän vetämänä. Kasvun vaikutukset näkyvät infrastruktuurin, palveluverkon ja luontokohteiden käyttöpaineina. Matkailun kysynnässä talvikausi säilyy vahvana, mutta kesän ja välikausien merkitys kasvaa ilmastonmuutoksen

2.3.2026

vaikutusten myötä. Käyttöpaineet jakautuvat epätasaisesti, mikä korostaa ennakoivan maankäytön ohjauksen sekä luonto- ja kulttuuriarvojen turvaamisen tarvetta.

Arvot, asenteet ja sosiaalinen hyväksyttävyyys

Mielipiteet valtion maiden käytöstä ovat polarisoituneet. Osa kansalaisista haluaa selkeitä rajoitteita metsien talouskäyttöön sekä lisää suojelualueita. Osa vastaavasti kokee, että metsiä on suojeltu jo liikaakin, ja että suojelu ja käytön rajoitteet haittaavat taloudellista toimeentuloa sekä perinteisiä käyttömuotoja. Sosiaalisen hyväksynnän saaminen edellyttää aiempaa enemmän työtä ja yhteensovittamista.

Muutokset turvallisuusympäristössä

Kansainvälinen geopoliittinen tilanne on kiristynyt Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vuoksi. Tästä johtuen kokonaisturvallisuus ja varautuminen korostuvat yhteiskunnassa. Suomi on liittynyt Natoon ja sen myötä kansainvälinen harjoitustoiminta Lapissa on lisääntynyt. Harjoitustoiminnan lisääntyminen näkyy kasvavasti erityisesti Rovajärven ja Kyljärven harjoitusalueilla, mutta myös muilla Lapin valtionmaan alueilla. Turvallisuustilanteen muutos ja varautuminen vaikuttavat osaltaan infrastruktuurihankkeiden lisääntymisenä.

Lapin luonnonvarasuunnitelman toimintaohjelma 2026–2031

Luonnonvarasuunnitelman ydin on toimintaohjelma, joka ohjaa toimintaamme alueella koko suunnitelmakauden ajan. Strategiasta johdetut ja yhteistyöryhmien sekä teemaryhmien tilaisuuksissa tunnistetut toimintaohjelman pääteemat ovat: Vihreä kasvu, Hyvinvointi ja turvallisuus ja Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus. Toimintaohjelma sisältää 44 toimenpidettä, jotka on laadittu yhdessä sidosryhmien kanssa. Toimenpiteitä ei ole asetettu tärkeysjärjestykseen.



2.3.2026

Vihreä kasvu (kirjaukset tuotu 18.2.2026)

1. Tarjoamme suunnittelualueelta markkinoille vuosittain noin 2,1 miljoonaa kiintokuutiometriä ainespuuta turvaten teollisuuden puuntarpeet. Hakkuiden kokonaispinta-ala on noin 32 000 hehtaaria vuodessa. Uudistuskypsien metsien hakkuista toteutetaan noin 12 000 hehtaaria vuodessa. Osa uudistuskypsien metsien hakkuista toteutetaan jatkuvapeitteisin hakkuumenetelmin, mikä kasvattaa hakkuiden kokonaisalaa.

Hakkuutavoitteet sekä seuranta perustuvat metsätiimikohtaisiin laskelmiin, joiden laadinnassa varmistamme metsien hiilensidontakyvyn säilymisen ja vahvistumisen rajoittamalla hakkuista hiilinielutavoitteiden mukaisesti. Myös porotaloudelle, virkistyskäytölle sekä luonnon monimuotoisuudelle arvokkaat alueet on otettu hakkuusuunnitteiden laskennassa huomioon hakkuista ja metsänkäsittelymenetelmiä rajoittavana tekijänä.

2. Selvitämme alueellisten yhteistyöryhmien perustamista, minkä tavoitteena on eri maankäyttömuotojen tarpeiden laajempi ymmärrys, tiedon jakaminen sekä käytännön ratkaisujen etsiminen niiden yhteensovittamiseksi.
3. Olemme vakaa ja luotettava sopimuskumppani, joka mahdollistaa sopimusyrittäjilleen ja sopimuskumppaneilleen hyvät toimintaedellytykset sekä reilun kilpailun edellytykset. Edistämme valtion mailla toimivien yritysten vastuullisuutta ja käytön kestävyyttä käyttöoikeus- ja yhteistyösopimuksilla. Tunnumme asiakkaamme ja varmistamme heidän taustansa sekä sitoutamme heidät toimintatapaohjeemme käyttöön.
4. Ennakoimme yhdessä sidosryhmien kanssa tulevaisuuden muutosvoimia ja tuotamme ajantasaista ennakointitietoa, jonka avulla yhteensovitetaan Lapin luonnonvarojen eri käyttömuotoja kestävästi. Hyödynnämme ennakointitietoa ilmaston, lajiston, ekosysteemien ja maankäytön muutosvoimien seurannassa, maankäytön suunnittelussa ja elinkeinotoimintojen sijoittumisessa sekä arvioimme vihreän siirtymän vaikutuksia valtion maankäyttöön. Olemme mukana perustettavissa maankäyttöä yhteensovittavissa työryhmissä ja tapaamisissa.



2.3.2026

5. Luomme itse tai asiakkaidemme kanssa asemakaavoituksella tontteja eri elinkeinojen ja kuluttajien tarpeisiin. Myymme tai vuokraamme syntyneitä rakennuspaikkoja ja muuhun tarkoitukseen kaavoitettuja alueita asiakkaidemme käyttöön. Kaavoituksessa otamme huomioon luonnonsuojelu-, virkistys- ja kulttuuriympäristöarvot, jokaisenoikeudet sekä maankäytön vaikutukset.
6. Vuokraamme valtion mailta maa-ainespaiikkoja kiviainesten käyttäjille. Näin mahdollistamme infran rakentamisen ja ylläpidon koko Lapin alueella ja lisäksi varaudumme puolustuksen ja huoltovarmuuden kiviainestarpeisiin myös tulevaisuudessa. Jaamme ympäristö- ja turvallisuustietoa kiviainesasiakkaillemme koulutusten ja tiedotteiden muodossa. Mahdollistamme vihreää siirtymää mm. tarjoamalla maa-aineksia kaivosten erilaisiin tarpeisiin rakentamisesta jälkihoitoon sekä varaudumme uusiutuvan energian hankkeiden kiviainestarpeisiin myös tulevaisuudessa.
7. Kehitämme matkailukeskusten ja niiden lähialueiden maankäytön yhteensovittamista kuntien ja paikallisten yhteistyöryhmien kanssa (Ylläs, Yli-Muonio, Pyhä-Luosto, Salla, Ritavaara-Miekojärvi, Levi). Tarvittaessa perustetaan uusia yhteistyöryhmiä uusille alueille.
8. Solmimme kestävän matkailun yhteistyösopimuksen suojelu-, retkeily- ja erämaa-alueella toimivien matkailuyritysten kanssa.
9. Mahdollistamme teollisia hankkeita kartoittamalla, kehittämällä ja tarjoamalla valtion maa-alueita alustaksi teollisille ja vihreän siirtymän hankkeille, mutta emme itse vastaa hankkeiden toteutuksesta. Alueiden jatkekehitys toteutetaan yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa muu maankäyttö ja luontoarvot huomioiden.
10. Kehitämme kalastusmatkailun toimintamalleja ja yhteistyöverkostoja sekä mittaamme kalastusmatkailuyrityksien lukumäärää valtionmaalla.
11. Kehitämme ja mahdollistamme uusiutuvan energian hankkeita markkinaehtoisesti valtion kokonaisedun mukaisesti paikalliset olosuhteet huomioiden ja haitat minimoiden. Mahdollistamme uusiutuvan energian hankkeiden toteuttamisen valtion maille vuokraamalla hankealueet hankkeiden kehittäjille ja toteuttajille.
12. Tuemme kestävää matkailua tekemällä yritys yhteistyötä sekä kehittämällä palveluverkkoa ja digitaalista asiakaspalvelua.



2.3.2026

13. Teemme edunvalvontaa kaivos-, malminetsintä ja kullanhuudonta-asioissa antamalla lausuntoja muun muassa eri kaavaprosesseissa, kaivoslain, YVA-lain, ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisissa menettelyissä sekä näiden yhteydessä tehdyistä Natura-arvioinneista. Teemme yhteistyötä sidosryhmien ja viranomaisten kanssa mm. osallistumalla neuvotteluihin ja tarkastuskäynteihin maastossa.
14. Tuemme yritysten ja kuntien palveluita mahdollistamalla Metsähallituksen rakennusten vuokraamisen alueille sopivaan käyttötarkoitukseen.

Hyvinvointi ja turvallisuus

15. Turvaamme porotalouden toimintaedellytyksiä ja jatkamme hyväksi havaittuja käytäntöjä. Kartoitamme ojitetuilla suoalueilla sijaitsevat arvokkaat kesälaidunalueet paliskuntakohtaisesti. Otamme kartoitetut ja uudet alueet huomioon metsätalouden sekä aktiivisten luonnonhoitotoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Huomioimme jo kartoitetut ja uudet arvokkaat talvilaidunalueet sekä aita- ja muut toiminnalliset alueet monikäyttömetsissä hyödyntämällä eri metsänkäsittelymenetelmiä niin, että keskeiset loppo- ja jäkälälaidunarvot turvataan. Jatkamme tärkeimpien talvilaidunalueiden ja muiden toiminnallisten alueiden tallentamista Metsähallituksen alue-ekologiseen verkostoon tiiviissä yhteistyössä paliskuntien kanssa.
16. Kehitämme kuntayhteistyötä vastaamaan paikallisiin palvelutarpeisiin ja edistämme säännöllistä tiedonvaihtoa alueiden kanssa.
17. Otamme huomioon toiminnassamme kokonaisturvallisuuden tarpeet. Varaudumme tukemaan Suomen valtion ja sen liittolaisten tarpeita.
18. Selkeytämme sidosryhmille Metsähallituksen roolia valtion maa- ja vesialueiden edunvalvojana suhteessa muihin viranomaisiin esimerkiksi poronhoitolain mukaisiin neuvotteluihin liittyen.
19. Hankimme maa-alueita muun muassa puolustusvoimien ja tutkimuksen tarpeisiin. Kehitämme kokonaisvaltaisesti valtion kiinteistörakennetta maa-alueiden yhtenäisyys huomioiden. Huolehdimme Metsähallitukselle tarpeettomien tai elinkaarensa lopussa olevien rakennusten myymisestä tai vuokraamisesta, purkamisesta uusiokäyttöön tai kierrätyksestä.

2.3.2026

20. Parannamme suojelu- ja retkeilyalueiden käytön kestävyys seuranta ja arviointia uudistamalla seurantamenetelmän.
21. Vahvistamme kansalaisten ymmärrystä metsien monikäytön mahdollisuuksista ja metsänhoidon sekä puunkorjuun hyödyistä ja vaikutuksista.
22. Ylläpidämme ja kehitämme kalastuslupa-alueita huomioiden eri kalastajaryhmät panostaen entistä vahvemmin luonnonkalakohteisiin.
23. Järjestämme metsästyksen ja kalastuksen ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla huomioiden paikallisten oikeudet. Edistämme metsästyksen ja kalastuksen hyväksyttävyyttä ja tuemme toiminnallamme aluetaloudellisia vaikutuksia.
24. Mahdollistamme asukkaiden virkistyskäytön ja luontokokemuksen mahdollisuuksia suojelualueiden ulkopuolella yhdessä kuntien kanssa kestävästi ja luontoarvot huomioiden.
25. Laadimme ja toimeenpanemme Napapiirin retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä tarkastelemme mahdollisuuksia matkailurakentamiselle kaavoituksen kautta.
26. Kehitämme asiakaspalveluamme uutta teknologiaa ja digikanavia hyödyntäen, esimerkkinä Pallastunturille avattu uusi lähtöportti.
27. Jatkamme neuvontaa ja opastusta Pohjois-Suomen metsästysalueiden erityispiirteistä sekä metsästyskoirien käytöstä poronhoitoalueella.
28. Ylläpidämme retkeilypalveluja maastossa kestävästi ja ennakoivasti huomioiden eri aktiviteetit, vuodenaajat ja muuttuvan ilmaston.
29. Mitoitamme ja kohdennamme retkeilypalveluja yhtenäisellä valtakunnallisella menetelmällä pohjoisen erityispiirteet huomioiden.
30. Ennakoimme matkailun kasvua Lapissa ja valmistaudumme siihen ohjaamalla matkailua kestävästi valtion mailla sekä ehkäisemällä ennakoita haitallisia vaikutuksia luonto- ja kulttuuriarvoihin.
31. Ylläpidämme ja kehitämme oppilaitos- ja tutkimusyhteistyötä. Vahvistamme lasten ja nuorten luonto- ja eräsuhdetta.



2.3.2026

32. Ylläpidämme kansallista huoltovarmuutta, myöntämällä kaupallisen kalastuksen lupia huomioimalla kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat, edistäen kotimaisen kalan saatavuutta.

Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

33. Hyödynnämme peitteellistä metsänkäsittelyä kohteilla, joilla se on maankäytöllisesti perusteltua ja metsänhoidollisesti tarkoituksenmukaista, edellyttäen riittävän hyviä olosuhteita luontaiseen uudistumiseen ja laadukkaaseen puuntuotantoon. Ojitetuilla turvemilla hyödynnämme luontaista uudistumista ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen mahdollisuuksia.

34. Varmistamme metsien kasvun ja vahvistamme hiilinieluja tekemällä metsänhoitotyöt oikea-aikaisesti sekä uudistamalla metsät kasvupaikalle sopivilla puulajeilla ja parhaalla käytettävissä olevalla materiaalilla. Lisäämme puuston kasvua hyvällä metsänhoidolla ja vahvistamme hiilinieluja lannoittamalla vähintään 5 000 ha/v sekä käyttämällä jalostettua viljelymateriaalia. Teemme taimikonhoitoa vähintään 5000 ha/v.

35. Kehitämme puunkorjuuta, lähi- ja kaukokuljetuksia sekä metsätiestöä vastaamaan ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Pidämme tieverkon metsätalouden tarpeita vastaavassa kunnossa ja kehitämme tiestöä parantamalla sen kantavuutta. Kehitämme puunkorjuun menetelmiä, kalustovaatimuksia sekä korjuun suunnittelua siten, että heikosti kantavat maat voidaan hyödyntää laadukkaasti sulanmaan kaudella.

36. Varaudumme ilmastonmuutoksen aiheuttamiin kasvaviin metsätuhoriskeihin. Parannamme metsien kykyä kestää ja sopeutua häiriöihin lisäämällä sekapuustoisuutta. Sekapuustoisuutta edistämme pääasiassa taimikonhoidon ja harvennushakkuiden puuvalinnoilla sekä männyn ja kuusen sekaistutuksilla. Tavoitteena on tehdä sekaistutusta keskimäärin 200–300 ha vuodessa.

37. Ennallistamme ojitettuja soita ja kunnostamme virtavesiä ekologisesti toimiviksi kokonaisuuksiksi. Tuotamme palanutta puuainesta monikäyttömetsiin luonnonhoidollisin kulotuksin.

38. Osallistumme elinympäristöjen ja lajien suojelun ja vieraslajien hallinnan hankkeisiin sekä vahvistamme yhteistyötä tutkimuslaitosten ja muiden asiantuntijatahojen kanssa.

2.3.2026

39. Tavoitteenamme on, että erittäin uhanalaisen jokihelmisimpukan, eli raakun, esiintymisvirtojen elinympäristöjen tila ei enää heikkene nykyisestä. Kaikki toiminta raakkuvirtojen ympärillä olevilla huomiovyöhykkeillä suunnitellaan Metsähallituksen vastuualueiden yhteistyönä.
40. Lisäämme Metsähallituksen ympäristöoppaan ja vesienhoito-oppaan tunnettuutta kansalaisille sekä muille metsänomistajille.
41. Varaudumme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kehittämällä kulttuuriperintökohteiden seurantamenetelmiä yhteistyössä alueellisten vastuumuseoiden kanssa. Esimerkiksi tulvat, myrskyvahingot, lumisuuden ja sateisuuden lisääntyminen, tuhohyönteiset, kuivuminen, jäätyminen/sulaminen, muutokset puustossa, ja moni muu vaikuttaa rakennuksien ja arkeologisten jäännösten säilymiseen ja hoitotarpeeseen sekä muuttaa kulttuurimaisemaa.
42. Tuotamme luonnonsuojelualueverkoston luontotyyppitietojen päivitys- ja inventointiohjelman. Ohjelman perusteella toteutamme suojelualueverkoston luontotyyppitiedon päivityksen ja inventoimattomien kohteiden inventoinnin.
43. Ylläpidämme ja parannamme suojelualueverkoston suojelullisesti arvokkaiden lajiesiintymien tiedon laatua vuosittain tehtävillä lajiesiintymätarkistuksilla.
44. Tuotamme ja analysoimme tietoa Lapin alueen sisävesistä sekä kehitämme tiedonkeruu- ja analysointimenetelmiä. Parannamme asiantuntijoiden vesistöosaamista jalkauttamalla vesienhoito-oppaan.

Liitteet

Liite 1: Projektioorganisaatio, yhteistyöryhmä ja teemaryhmät

Projektioorganisaatio

Ohjausryhmä

Samuli Myllymäki, puheenjohtaja, Metsähallitus Metsätalous Oy
Johanna Leinonen, Konsernitoiminnot
Olli Lipponen, Luontopalvelut
Kari Männistö, Kiinteistökehitys
Mikko Rautiainen, Eräpalvelut

Projektiryhmä

Eric Raunio, Projektipäällikkö
Ella Tikkala, viestintä, Metsähallitus Metsätalous Oy
Tuuli Koivistoinen, Metsähallitus Metsätalous Oy
Heidi Lumijärvi, Luontopalvelut
Joel Erkkonen, Luontopalvelut
Marika Koskiniemi, Kiinteistökehitys
Kasper Åman, Kiinteistökehitys
Markku Vierelä, Eräpalvelut
Ville Viitanen, Eräpalvelut
Laura Kuusisto, Konsernitoiminnot/Pilke

Yhteistyöryhmä

Jääkäriprikaati
Kaivosteollisuus ry
Koneyrittäjät ry
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri vastuualue
Lapin ELY-keskus, Y-vastuualue
Lapin liitto
Lapin maakuntamuseo
Lapin rajavartiosto

2.3.2026

Lapin vapaa-ajan kalastajat ry
Lapin yliopisto, Arktinen keskus
Lapland Safaris
Luonnonvarakeskus
Metsägroup
SKAL Metsä
Suomen luonnonsuoleluliiton Lapin piiri ry
Suomen metsäkeskus
Suomen metsästäjäliitto, Lapin piiri
Suomen riistakeskus
Suomen uusiutuvat ry
Veljekset Vaara Oy
Paliskuntain yhdistys ry

Teemaryhmät

Porotalous

Oraniemen paliskunta
Alakylän paliskunta
Palojärven paliskunta
Syväjärven paliskunta
Poikajärven paliskunta
Jääskön Paliskunta
Pyhä-Kallion paliskunta
Hirvasniemen paliskunta
Pohjois-Sallan paliskunta
Niemelän paliskunta
Sallan paliskunta
Kolarin paliskunta
Kyrön paliskunta
Muonion paliskunta
Kemin Sompion paliskunta
Kuivasalmen paliskunta
Sattasniemen paliskunta
Paliskuntain yhdistys
Luonnonvarakeskus

2.3.2026

Luonnon monimuotoisuus, matkailu, virkistyskäyttö, metsästys ja kalastus

Suomen metsästäjäliitto

Suomen riistakeskus

Ylläksen ystävät

Harriniva Oy

Lapin Villikala

Lapin yliopisto Arktinen keskus

Tunturilatu Ry

Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piiri

Lapin matkailuelinkeinojen liitto

Metsäteollisuus

Koneyrittäjät Ry

Pölkky Oy

SKAL Metsä

Stora Enso Oyj

Metsä Group

Veljekset Vaara

Sahateollisuus Ry

Forest Holck

Kuljetus Enbuska

Luonnonvarakeskus (vain alustus)

Teollinen maankäyttö

Boliden Kevitsa Mining Oy

Tukes

Hannukainen Mining

Geologian tutkimuskeskus

Lapin ELY-keskus, elinkeinot, työvoima ja osaaminen

Mawson Oy

Rupert Exploration Finland Oy

Agnico Eagle Finland

Lapin liitto

Sokli Oy

Wpd Suomi Oy

Puhuri Oy

Taaleri Energia Oy

Fortum Oy

2.3.2026

AA Sakatti Mining Oy
Paliskuntain yhdistys (vain alustus)

Kunta-ala

Pelkosenniemen kunta

Tervolan kunta

Ylitornion kunta

Sodankylän kunta

Savukosken kunta

Kittilän kunta

2.3.2026

Liite 2: Mittarit

Luonnonvarasuunnitelmien toteutumista seurataan

Luonnonvarasuunnitelmien toteutumista seurataan vuosittain suunnitelmaan sisältyvän mittariston avulla. Seurantatieto sisältää numeeriset mittaritiedot ja niiden tulkinnan, lyhyen arvion toteutuneesta kehityksestä sekä tiiviin ja viestinnällisesti selkeän katsauksen etenemisestä luonnonvarasuunnitelman toiminnan linjausten suhteen.

Suoraan järjestelmistä saatavat mittarit raportoidaan vuosittain, muut mittarit raportoidaan LVS-kauden lopussa.

Seurantatuloksista viestitään myös sidosryhmätapaamisissa, joita toteutetaan vuosittain. Lapin luonnonvarasuunnitelmaan osallistuneille yhteistyöryhmän jäsenille järjestetään seurantainfo suunnittelukaudella, jolloin tarkastellaan toimenpiteiden toteutumista.

Menneen kauden mittarit

- Valtion maa- ja vesialueet 31.12.2025
- Tuotetun energian määrä (sis. tuuli, turve ja puu)
- Maan ostot ja myynnit sekä myydyt ja vuokratut tontit
- Laskutettu kiviaines
- Hakattu puumäärä vs. LVS-hakkuusuunnite
- Monikäyttömetsien ikäluokat metsämaalla, ha
- Maankäyttö
- Palkat
- Ostetut palvelut
- Luonnonhoitotöiden toteutusmäärät
- Kuolleen puun ja järeän haavan määrä
- Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila
- Valtion maiden hiilinielu ja hiilivarasto
- Virtavesien kunnostukset 2025
- Kytkeytyneisyysanalyysi
- Metsästyslupien määrä ja lupa-alueiden pinta-ala
- Kaupallisen kalastuksen lupamäärä
- Metsästäjien ja kalastajien asiakastyytyväisyys
- Kokonaiskäyntimäärät kansallispuistoissa ja muissa yleisökohteissa 2025
- Tiestön määrä
- Tiestön hoitoon käytetty raha

2.3.2026

- Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila
- Monikäyttömetsien kokonaispuuston määrän kehitys suunnittelualueella.
- Asiakas- ja sidosryhmäkokemus

MITTARI: Valtion maa- ja vesialueet 31.12.2025 3,44milj ha

Maankäyttöluokka	milj ha	%
Vedet (liiketoiminta)	0,08	2,3
Vedet (luontopalvelut)	0,01	0,3
Monikäyttömetsät metsämaa, normaali käyttö	1,18	34,3
Monikäyttömetsät metsämaa, rajoitettu käyttö	0,22	6,4
Monikäyttömetsät metsämaa, toiminnan ulkopuolella	0,2	5,8
Monikäyttömetsät kitumaa, toiminnan ulkopuolella	0,43	12,5
Monikäyttömetsät joutomaa, toiminnan ulkopuolella	0,42	12,2
Monikäyttömetsät muu alue	0,03	0,9
Luontopalveluiden alueet metsämaa, toiminnan ulkopuolella	0,39	11,3
Luontopalveluiden alueet kitumaa, toiminnan ulkopuolella	0,2	5,8
Luontopalveluiden alueet joutomaa, toiminnan ulkopuolella	0,28	8,1

Metsätalouden monikäyttömetsät ovat liiketoiminnan alueita, joilla Metsähallitus Metsätalous Oy harjoittaa käyttöoikeuteen pohjautuen metsätaloutta osalla metsämaan alaa. Kitu- ja joutomailla ei harjoiteta metsätaloutta. Samoilla alueilla harjoitetaan metsien virkistyskäyttöä, kuten marjastusta, sienestystä, retkeilyä, metsästystä ja kalastusta. Porotalous käyttää kaikkia diagrammin aloja laiduntamiseen. Luontopalveluiden alueilla ei harjoiteta metsätaloutta.

MITTARI: Tuotetun energian määrä (sis. tuuli, turve ja puu)

Vuonna 2025 suunnittelualueelta Metsähallituksen energiantuotantoon toimitetulla puulla tuotettiin 87,2 gigawattituntia energiaa. Turpeen käyttö on suunnittelualueella voimakkaasti vähentynyt. Turpeen energiakäytön vähenemiseen syynä on ollut EU:n päästövähennyksien tavoitteet ja sen seurauksena muutokset kansallinen energiapolitiikassa.

Vuoden 2025 lopussa valtion maille sijoittuvista tuotannossa olevista tuulivoimaloista noin 19 prosenttia sijoittui Lapin luonnonvarasuunnitelman alueille. Vuosien 2018–2025 aikana tuulivoimatuotanto on ollut lievässä kasvussa ja Lapin luonnonvarasuunnitelman alueilla 2 uutta tuulivoimalaa aloitti tuotannon. Vuoden 2018 lopussa valtion alueilla tuulivoimalla tuotetun energian määrä oli 271 GWh, kun taas vuoden 2025 loppuun mennessä Lapin

2.3.2026

luonnonvarasuunnitelman alueilla tuotettiin tuulivoimalla 330 GWh energiaa. Tulevina vuosina tuulivoiman lisäksi myös aurinkovoima voi kasvattaa valtion mailla tuotetun energian määrää.

Kehitämme aurinko- ja tuulivoimahankkeita sekä tuotamme metsäenergiaa:

	2025	
Tuulivoima	330,0	GWh
Turve	1,2	GWh
Puu	87,2	GWh

MITTARI: Maan ostot ja myynnit sekä myydyt ja vuokratut tontit

Mahdollistamme matkailun kehittymistä ja vihreään kasvuun liittyviä teollisia hankkeita:

Maan ostot ja myynnit ha Myydyt ja vuokratut tontit, kpl		
Vuosi	2018	2025
myynnit, ha	175	31
ostot, ha	509	236
myyty tontteja, kpl	4	25
vuokrattu tontteja, kpl	18	32

2.3.2026

MITTARI: Laskutettu kiviaines 2025

Hyödynnämme kaivosmineraalien talteenoton ja ylijäämämassojen läjitysalueiden mahdollisuudet:

Lajike	Tonnia	€
Kallio	403 643	295 275
Sora	276 160	283 017
Hiekka	164 246	180 498
Yhteensä	844 049	758 790

MITTARI: Hakattu puumäärä vs. LVS-hakkuusuunnite

Luonnonvarasuunnittelussa hakkuusuunnite tarkoittaa puumäärää, joka on tarkoitus hakata vuosittain suunnitelmakauden aikana. Hakkuusuunnite määritetään osana luonnonvarasuunnitelman laadintaa.

Lapin luonnonvarasuunnitelma alueen edellisen luonnonvarasuunnitelman mukainen vuotuinen hakkuusuunnite oli 1,9 milj. m³. Toteutunut hakkuumäärä vuosina 2019–2025 on vaihdellut 1,56–1,87 milj. m³ välillä, ollen keskimäärin 1,74 milj. m³. Samaan aikaan monikäyttömetsien puuston tilavuus on kasvanut 18 milj. m³, ollen nyt 121 milj. m³. Puuston vuotuinen tilavuuden kasvu on noussut 4,2 miljoonasta kuutiometrissä 4,4 miljoonaan kuutiometriin.

Vuosittainen hakkuusuunnite tulevalle LVS-kaudelle on 2,1 milj. m³. Edelliseen suunnitelmakauteen verrattuna hakkuusuunnite nousee 0,2 milj. m³/v tinkimättä yhteiskunnallisista velvoitteista tai hiilinielutavoitteesta. Hiilinieluelvoitteen huomioon vaikutus on 0,2 milj. m³/v suunnitetta alentavasti.

Puuston ikärakenteen vuoksi aiempaa suurempi osa hakkuista on uudistusluonteisia. Uudistuskypsi metsien hakkuu pinta-ala suunnitelmakaudella on 12 000 ha/v, kun edellisellä kaudella pinta-ala oli 10 000 ha/v. Osa uudistushakkuista toteutuu peitteisyyttä

2.3.2026

ylläpitävin hakkuin, jolloin kokonaiskäsittelyala kasvaa. Harvennushakkuiden pinta-ala on suunnitelmakaudella 20 000 ha/v, kun edellisellä kaudella pinta-ala oli 21 000 ha/v.

Hakkuumäärät vuosittain suunnittelualueella:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hakkuu milj. m ³	1,75	1,56	1,69	1,64	1,83	1,82	1,87
Ero hakkuusuunnitteeseen	-0,15	-0,34	-0,21	-0,26	-0,07	-0,08	-0,03

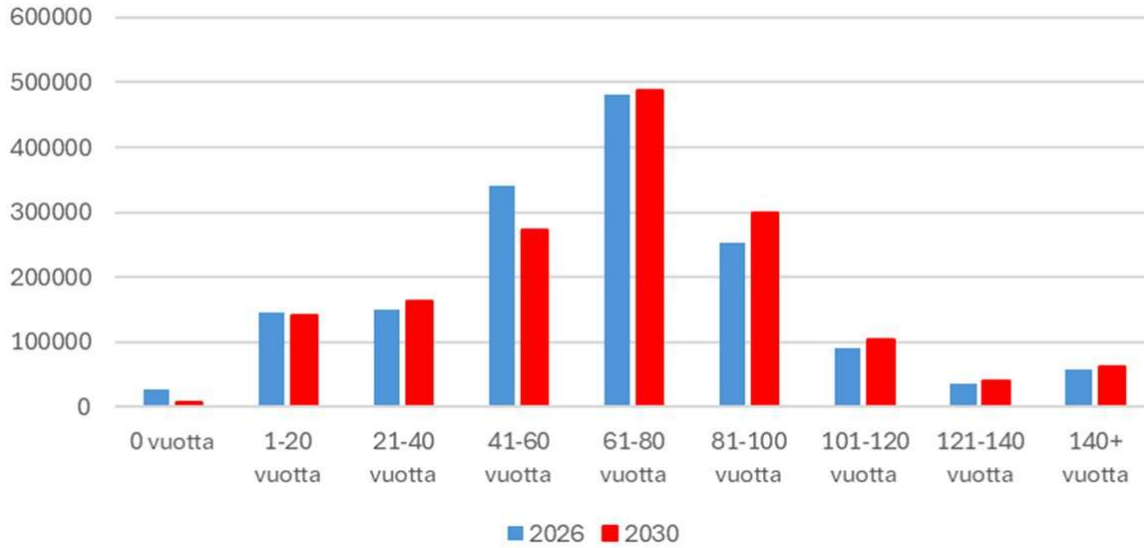
MITTARI: Monikäyttömetsien ikäluokat metsämaalla, ha

Ikäluokka	2026
0	26464
1–20	143948
21–40	151888
41–60	348476
61–80	480216
81–100	287084
101–120	107928
121–140	40704
140+	78200

2.3.2026

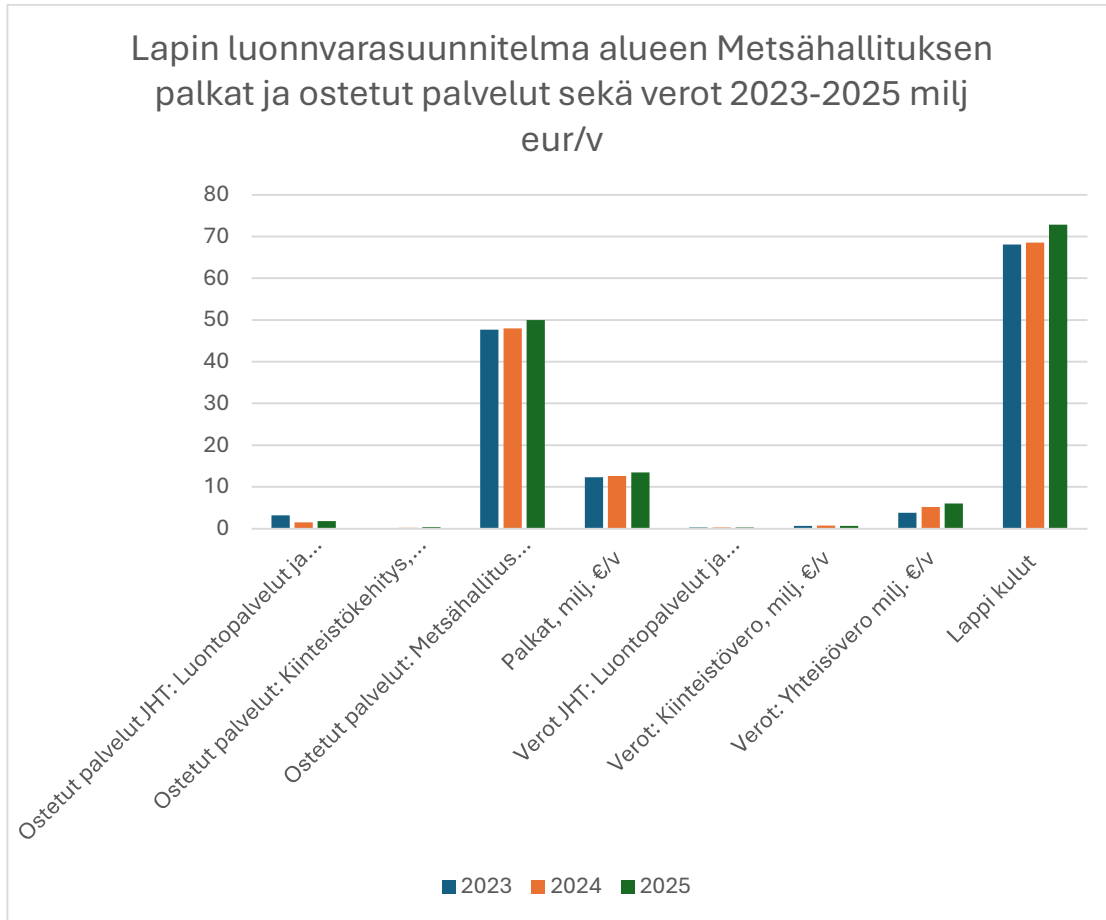
Ikäluokkien kehitysennuste ja nykyhetki

Ikäluokat ha, Lapin luonnonvarasuunnitelma



2.3.2026

MITTARI: Palkat ja MITTARI: Ostetut palvelut



Lapin luonnonvarasuunnitelman alueella, Metsähallituksen kokonaiskulut olivat vuonna 2025 72,8 milj eur. Näistä ostettuja palveluita on 52,2milj eur, palkkoja 13,5 milj eur ja veroja 7 milj eur. Alueelle maksetuista veroista suurimman osan muodostaa yhteisövero 6milj euron summalla.

2.3.2026

MITTARI: Luonnonhoitotöiden toteutusmäärät

Lapin luonnonvarasuunnitelman alueella on edellisen luonnonvarasuunnitelmakauden aikana toteutettu luonnonhoitotöitä, joista pääosa perustuu Helmi 2030 -ohjelman tavoitteisiin. Töitä on tehty niin Metsähallitus Metsätalous Oy kuin Luontopalveluidenkin toimesta. Suunnitelmakaudella eniten on tehty soiden ennallistamista, yhteensä 7450 hehtaaria. Toinen pinta-alaltaan merkittävä toteutusosa-alue on tulen käyttö, jota Metsätalous Oy on toteuttanut luonnonhoidollisena kulotuksena yhteensä 1462 hehtaarin verran.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	SUMMA
Suon ennallistaminen	57	780	2037	1554	1154	966	902	7450
Metsän ennallistaminen	48		170	13	46	0	0	276
Avoimen perinneympäristön hoito	26	20	39	22	16	14	14	151
Puustoisien perinneympäristön hoito	36	13	35	0	0	0	0	84
Puron tai kosken ennallistaminen	0	0	3	28	3	3	1	38
Paahdeympäristöjen hoito	0	1	0	0	0	0	0	1
Tulen käyttö	0	6	204	247	290	259	456	1462
Tiealueen luonnonmukaistaminen	0	3	11	0	0	0	0	14
Järven tai lammen ennallistaminen	0	0	0	45	0	0	0	45
SUMMA	166	823	2500	1909	1509	1242	1372	9522

2.3.2026

MITTARI: Kuolleen puun ja järeän haavan määrä

	Suojelualueet 2018	Monikäyttömetsät 2018	MH kaikki 2018	Suojelualueet 2025	Monikäyttömetsät 2025	MH kaikki 2025
Lahopuu m³/ha	26,6	7,8	12,6	32,2	7,4	14,5
Järeän haavan määrä m³/ha	0,2	0,08	0,19	0,29	0,21	0,23

Valtion metsien inventoinnissa (VMI) kuolleet puut mitataan kaikilta metsä- ja kitumaan keskipistekuvioilta kiinteäsäteiseltä ympyräkoealalta (säde 7 m) eli ns. lahopuukoealalta. Kuolleen puuna mitataan kaikki pystyyn kuolleet, vähintään 1,3 m pituiset ja rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 10 cm paksuiset puut ja pökkelöt (pystypuut) sekä maassa olevat rungot ja rungon osat (maapuut), jotka ovat vähintään 1,3 m pitkiä ja 10 cm paksuja. Järeiden, läpimitaltaan yli 30 cm, haapojen keskitilavuus mitataan koealoilla.

MITTARI: Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila

Ennallistamme ja teemme luonnon- ja lajistonhoitotoimia, lisäksi turvaamme monimuotoisuutta Metsähallitus Metsätalous oy:n ympäristöoppaan keinoin: Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila 2026.

MITTARI: Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuutta ja luonnontilaisuutta arvioidaan sen mukaan, kuinka hyvin kyseinen luontotyyppikuvio vastaa ihanteellisessa luonnontilassa olevan luontotyyppin määritelmää.

Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusarvot (erinomainen, hyvä, merkittävä ja ei merkittävä) perustuvat Natura 2000 -luontotyyppioppaan vakiintuneeseen terminologiaan. Tässä oppaassa on kerrottu kunkin Natura 2000 -luontotyyppin osalta ne piirteet, mitä kyseisen luontotyyppin osalta tuo arvo tarkoittaa. Metsähallitus käyttää

2.3.2026

luontotyyppi-inventoinnissaan tuota luokitusta. Luokituksessa on huomattava, että kohde voi kuulua useampaan eri Natura luontotyyppiin samanaikaisesti ja tämä vaikuttaa pinta-alojen summaan.

Edustavuus ja luonnontila	Pinta-ala, ha	Osuus, %
Erinomainen	697 470	70,3%
Hyvä	179 616	18,1%
Ei luontodirektiivin luontotyyppiä	59 766	6,0%
Merkittävä	53 809	5,4%
Ei-merkittävä	1 582	0,2%
Yhteensä	992 243	100,0%

2.3.2026

Luontotyyppi	Ei-merkittävä	Erinomainen	Hyvä	Merkittävä	Yhteensä
1150 - Rannikon laguunit				46,3	46,3
2320 - Kuivat kanerva- ja variksenmarjadyynit		2,3	1,1		3,4
3110 - Karut kirkasvetiset järvet	1,4	3 201,2	77,0	228,8	3 508,3
3130 - Niukka-keskiravinteiset järvet		852,9	64,4	0,6	917,9
3140 - Kalkkilammet ja järvet		13,7	36,2		49,9
3150 - Luontaisesti ravinteiset järvet		19,3	186,5		205,8
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet	15,0	3 148,2	952,9	274,8	4 390,8
3210 - Luonnontilaiset jokireitit		3 011,5	60,7		3 072,1
3220 - Tunturijoet ja purot		9,8	0,0		9,9
3260 - Pikkujoet ja purot	1,6	1 083,7	104,9	12,4	1 202,5
4030 - Kuivat nummet		0,1	24,4	0,0	24,5
4060 - Tunturikankaat	0,1	8 289,8	2 380,6	500,0	11 170,5
4080 - Tunturipajukot		4,9	17,3	0,3	22,5
6150 - Karut tunturiniityt		65,4	4,9	0,4	70,7
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt			3,9	5,9	9,8
6430 - Kosteat suurruohoniityt		6,9	3,4	0,2	10,5
6450 - Tulvaniityt	12,3	22,8	91,7	26,9	153,7
6510 - Alavat niitetyt niityt			3,1		3,1
7110 - Keidassuot		5 991,1	2 431,8	481,5	8 904,4
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot	7,5	6 240,1	1 684,9	192,1	8 124,6
7160 - Lähteet ja lähdesuot	0,1	137,6	34,2	9,7	181,6
7220 - Huurresammallähteet	0,1	4,7	4,4	0,0	9,2
7230 - Letot	81,0	33 359,7	7 837,9	1 924,1	43 202,7
7310 - Aapasuot	211,2	268 113,4	56 818,3	9 858,2	335 001,2
8110 - Tuntureiden vyörySORAIKOT ja -lohkareikot		3,6	0,0		3,7
8210 - Kalkkikalliot		18,7	8,0	0,2	26,9
8220 - Silikaattikalliot	1,9	1 387,5	179,0	26,8	1 595,1
8230 - Kallioiden pioneerikasvillisuus			0,3		0,3
9010 - Luonnonmetsät	1 012,6	281 043,4	76 088,9	30 886,2	389 031,1
9040 - Tunturikoivikot		4 539,1	1 972,3	1 064,5	7 576,0
9050 - Lehdot	3,1	588,8	277,9	99,4	969,2
9060 - Harjumetsät	7,6	162,9	265,2	872,9	1 308,7
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet			4,4	0,7	5,1
9080 - Metsäluhdat		303,5	178,9	43,9	526,3
91D0 - Puustoiset suot	226,1	75 570,0	27 707,9	7 220,2	110 724,2
91E0 - Tulvametsät	0,2	273,5	108,8	32,1	414,6
Yhteensä	1 581,6	697 470,1	179 616,2	53 809,1	932 477,0

2.3.2026

MITTARI: Valtion maiden hiilinielu ja hiilivarasto

Kansallisen kasvihuonekaasuinventaarion menetelmiin ja valtakunnan metsien inventointitietoihin (VMI13) perustuen koko maassa valtion maiden puuston hiilivarasto monikäyttömetsissä ja suojelualueilla on kasvanut vuosina 2014–2023 ja metsät ovat toimineet hiilinieluinä. Valtion maiden hiilinielu on kuitenkin pienentynyt VMI12 laskentaan verrattuna, mutta hiilivarastot ovat vastaavasti kasvaneet. Hiilinielun pienentymiseen on vaikuttanut metsien kasvun hidastuminen (puuston ikääntyminen ja huonot kasvuolosuhteet) sekä luonnonpoistuman määrän kasvu. Myös ilmaston lämpenemisestä johtuva turvemaiden maaperäpäästöjen kasvu on heikentänyt metsien kokonaisnielua. Hakkuumäärissä ei ole merkittävää muutosta (valtion mailta peräisin olevasta puusta saatavat tuotteet eivät kuulu seurantaan).

Luonnonvarakeskuksen mukaan hiilinielulaskennan epävarmuudet liittyvät erityisesti turvemaiden maaperän hiilivaraston arviointiin, ilmastonmuutoksen vaikutusten mallintamiseen sekä laskentamenetelmien ja mittausaineistojen rajoitteisiin.

Kasvihuonekaasuinventaarion menetelmämuutokset vaikuttavat myös menneiden vuosien hiilinieluihin. Siten jokainen menetelmämuutos potentiaalisesti muuttaa tilannekuvaa hiilinieluilta, ja uusia muutoksia on jo nyt näköpiirissä.

VMI	Monikäyttömetsien hiilinielu MTCO ₂ ekv.	Suojelualueiden hiilinielu MTCO ₂ ekv.	Valtion maat yhteensä hiilinielu MTCO ₂ ekv.
VMI12 (2014-2018)	-6,056	-3,551	-9,607
VMI13 (2019-2023)	-3,982	-2,815	-6,798
Hiilinielun muutos %	-34,2	-20,7	-29,2

VMI	Monikäyttömetsien puuston hiilivarasto milj. tonnia hiiltä	Suojelualueiden puuston hiilivarasto milj. tonnia hiiltä	Valtion maat yhteensä puuston hiilivarasto milj. tonnia hiiltä
VMI12 (2014-2018)	123,351	65,971	189,329
VMI13 (2019-2023)	128,742	71,814	200,556
Hiilivaraston muutos %	+4,4	+8,9	+5,9

2.3.2026

MITTARI: Virtavesien kunnostukset 2025

Kunnostukset 18 km
Vaellusesteiden poisto 27 kpl

Vuonna 2025 pien- ja virtavesien kunnostuksia jatkettiin aiempaa laajamittaisemmin. Kunnostuksia toteutetaan koneellisesti, käsityönä sekä osana suon ennallistamisia.

Koneellisissa ja käsinkunnostuksissa kanavamaisia, perattuja uomia monipuolistetaan luonnontilaisen kaltaiseksi lisäämällä uomiin mutkittelevuutta, leveys- ja virtausvaihtelua sekä virtavesieliöiden elinympäristöjä. Käsinkunnostukset kohdistuvat erityisesti pieniin ja vähäkivisiin uomiin ja alueille, joissa koneellinen työskentely ei ole tarkoituksenmukaista.

Latva- ja lähdepurojen ennallistamisessa palautetaan purojen luonnollista uomarakennetta alueilla, joilla ojitus on katkaissut tai sekoittanut purouomia. Purojen kunnostuksia ja soiden ennallistamisia pyritään toteuttamaan mahdollisimman paljon samoilla valuma-alueilla, jolloin vaikutukset kohdistuvat parhaalla tavalla valuma-alueitasoisesti.

Lapissa vuosittaisena tavoitteena vuoteen 2030 asti on kunnostaa vuosittain puroja noin 34 km ja poistaa noin 40 vaellusestettä.

MITTARI: Kytkeytyneisyysanalyysi

Parannamme valtionmaiden luontoarvojen turvaamisen ja lisäämisen vaikuttavuutta huomioimalla verkostot ja kytkeytyneisyyden.

Ekologisen verkoston kytkeytyneisyys kuvaa alueen saavutettavuutta lajin näkökulmasta. Mitä lähempänä lajille sopiva elinympäristölaikku sijaitsee, sitä todennäköisempää on lajin onnistunut leviäminen uudelle alueelle. Kytkeytyneisyysanalyysissä kriteerinä käytettiin neljää eri etäisyyttä: 200, 500, 2 000 ja 5 000 metriä. Kun laikut edellä mainittuihin etäisyyksiin laajennettuna leikkaavat toisiaan, kyseisten kohteiden tulkitaan kytkeytyvän toisiinsa.

Metsätalouden toimenpidesuunnittelussa lajien tarpeet tunnistetaan koko ajan paremmin, kun tietoa lajien esiintymistä ja lajeille sopivista elinympäristöistä kerätään suunnittelun yhteydessä. Lajien huomioon ottamista tukee myös edellisen suunnitelmakauden aikana perustettu vakinainen lajistoasiantuntijan tehtävä.

2.3.2026

Kytkeytyvien monimuotoisuuskohteiden lisäsuojelualueille LVS Lappi 2025 metsämaa	Kytkeytyvien monimuotoisuuskohteiden lisäsuojelualueille				
Kytkeytyvyys etäisyys, m	Monimuotoisuuskohteita kytkeytyy suojelualueisiin, %	Monimuotoisuuskohteita kytkeytyy suojelualueisiin, ha	Suojelualueiden metsämaan pinta-ala, ha	Monikäyttömetsien monimuotoisuuskohteet ja suojelualueet, ha	Lisäys, %
200	36,5	47205	383871	431076	12
500	59,6	77058	383871	460929	20
2000	98,1	126867	383871	510738	33
5000	99,9	129204	383871	513076	34

Kytkeytyneisyysanalyysissä monikäyttömetsien monimuotoisuuskohteiksi on luettu alue-ekologiseen verkostoon kuuluvat käytön ulkopuoliset sekä rajoitetussa käytössä olevat alueet. Näitä ovat mm. metsälain 10 § erityisen tärkeät elinympäristöt, Metsähallitus Metsätalous oy:n ympäristöoppaan mukaiset luontokohteet sekä ekologiset yhteydet.



2.3.2026

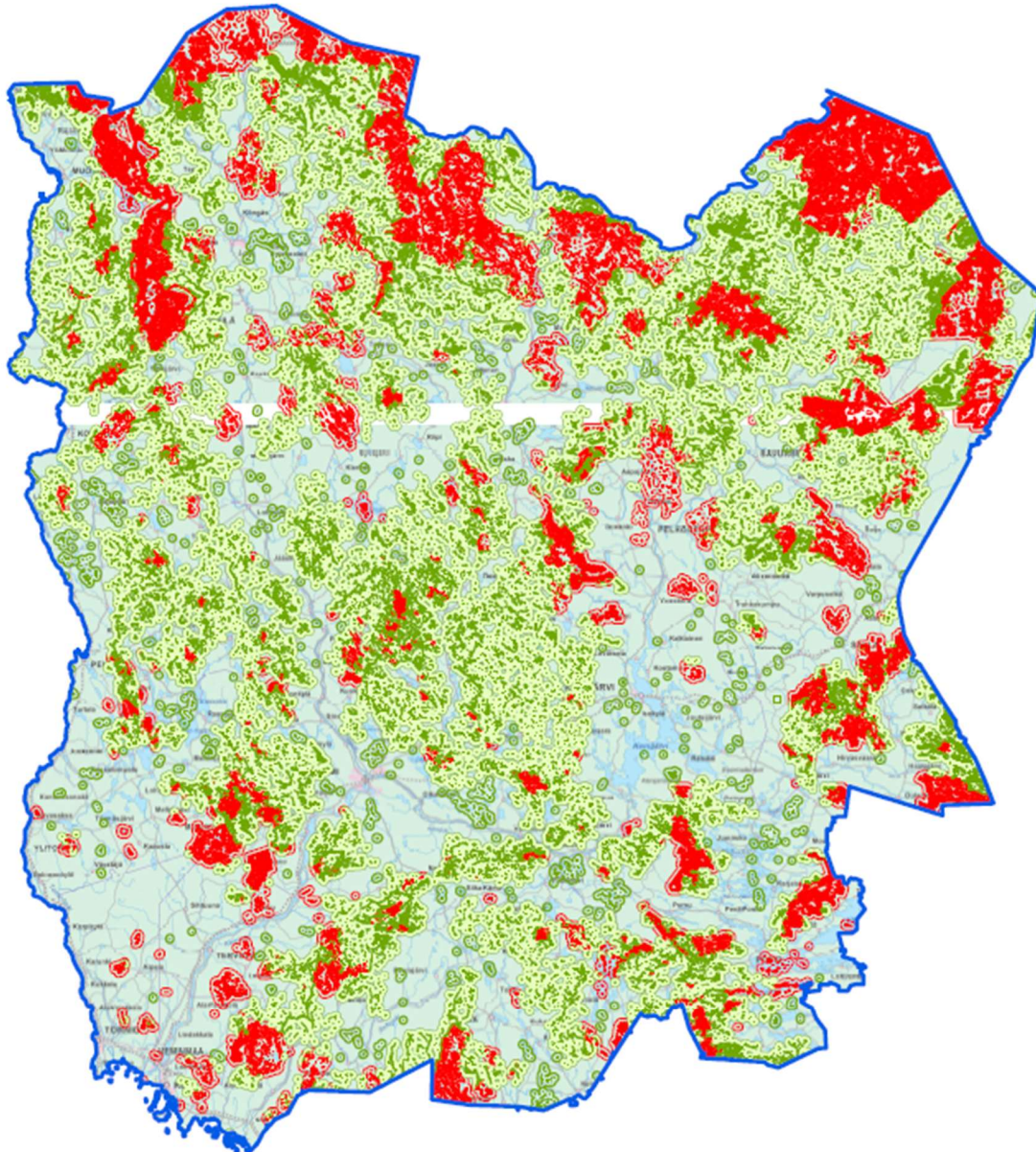


Ekologisen verkon kytkeytyneisyys suunnittelualueella

© Metsähallitus 18.11.2025

© Maanmittauslaitos 1/MML/2025

1:1 500 000



- Monikäyttömetsien monimuotoisuus- ja lakikohteet
- Suojelualueet
- Monikäyttömetsien monimuotoisuus- ja lakikohteiden kytkeytyminen suojelualueeseen
- Monikäyttömetsien monimuotoisuus- ja lakikohteiden 2 kilometrin vyöhyke
- Suojelualuelaikut 2 kilometrin vyöhykkeellä
- Lapin luonnonvarasuunnittelualue

Huom. Tästä tehdään saavutettava versio.

2.3.2026

MITTARI: Metsästyslupien määrä ja lupa-alueiden pinta-ala ja MITTARI: Kaupallisen kalastuksen lupamäärä

Varmistamme eränkäynnin kestävyys ja jatkuvuuden valtion mailla ja vesillä. Tiivistämme erävalvontaan liittyvää viranomaisyhteistyötä:

Vapalupien määrä alueella vuonna 2025: 18838 kpl

Pyydyslupien määrä alueella vuonna 2025: 3516 kpl

Kaupallisia kalastajia luvitettu 2025:18 kpl

Metsästyslupien määrät 2025:

Myydyt luvat 36 000 kpl (sisältää pienriista-, hirvieläin-, suurpeto- ja kausiluvat)

MITTARI: Metsästäjien ja kalastajien asiakastyytyväisyys

Kalastus-tyytyväisyys

Vuosi	Keskiarvo
2025	3,65
2019	3,72

Metsästys – tyytyväisyys

Vuosi	Keskiarvo
2025	4,09
2019	4,22

2.3.2026

MITTARI: Kokonaiskäyntimäärät kansallispuistoissa ja muissa yleisökohteissa 2025

Tarjoamme luonnossa virkistäytymisen ja luonnon kokemisen mahdollisuuden mahdollisimman monelle:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Asiakaskohde								Käyntimäärä
Auttiköngäs	22 800	31 100	28 000	21 100	24 100	27 200	30 400	184 700
Kaihuanvaara	5 000	5 500	5 500	5 800	6 000			27 800
Kivitunturi						3 000	3 100	6 100
Korouoma	29 900	30 500	28 300	36 100	57 400	67 800		249 900
Martimoaavan- Lumiaavan- Penikoiden soidensuojelualue	13 000	15 000	13 500	17 100	16 500	13 300	12 000	100 400
Napapiirin retkeilyalue	100 500	103 600	102 200	105 300	109 700	121 300	130 100	772 600
Pyhä-Luoston kansallispuisto	169 700	204 500	232 700	203 600	217 400	198 900	199 000	1 425 800
Riisitunturin kansallispuisto	43 700	67 100	89 900	62 300	61 200	58 800	60 500	443 400
Sallatunturi (lvs)	32 700	19 600	25 900	50 000	41 100	39 400	41 400	250 200
Summa	417 300	476 900	526 000	501 300	533 400	529 700	476 500	3 460 900

2.3.2026

MITTARI: Tiestön määrä ja MITTARI: Tiestön hoitoon käytetty raha

Pidämme Metsähallituksen tieverkon kunnossa. Metsätalouden tiestö on mitoitettu ja rakennettu metsätalouden harjoittamisen tarpeisiin, ja kustannukset on katettu liiketoiminnan varoista. Tiestön tärkein tehtävä on puutavaran toimitusten turvaaminen. Myös teiden kunnossapidon tavoitteet perustuvat metsätalouden tarpeisiin. Metsäautotiestöllä on kuitenkin tärkeä merkitys myös muiden elinkeinojen harjoittamisen ja virkistyskäytön kannalta. Kokonaisliikennemäärästä huomattavasti suurempi osuus on muuta kuin metsätalouden harjoittamiseen liittyvää liikennettä.

Metsähallituksen tiestön hoitoon ja tieverkon kehittämiseen käytetyt varat suunnitelma-alueella 2020–2025 miljoonina euroina:

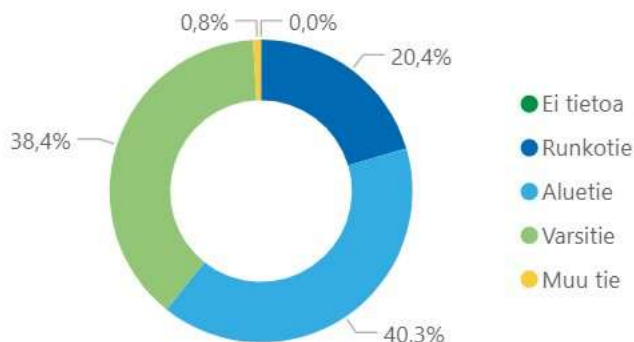
Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Milj. eur	5,4	5,2	6,5	6,7	8,3	8,2

Tiestön pituus suunnittelualueella

Teiden pituudet tieluokittain, metriä

Tiimi	Ei tietoa	Runkotie	Aluetie	Varsitie	Muu tie	Yhteensä
Etelä-Lappi	1 699	592 351	1 247 439	1 359 223	32 380	3 233 092
Länsi-Lappi		555 253	1 191 462	1 267 375	27 047	3 041 137
Keski-Lappi		603 828	1 032 409	819 587	8 407	2 464 231
Itä-Lappi	844	590 096	1 144 699	959 697	27 235	2 722 571
Yhteensä	2 543	2 341 528	4 616 009	4 405 882	95 069	11 461 031

Tieluokkien osuudet, %



2.3.2026

Tiestön kantavuus suunnittelualueella
Tien kantavuudet tieluokittain, metriä

Tieluokka	1 Syys- ja kevätkelirikko	2 Kevätkelirikko	3 Jäätynyt maa	4 Ei tietoa	9 Ympärivuotinen	Kantavuus yht.	Pituus yht.
Runkotie	165 566	960 191	40 587	1 915	1 172 756	2 355 886	2 341 528
Aluetie	940 260	2 821 206	365 777	9 541	499 802	4 638 599	4 616 009
Varsitie	1 266 441	1 834 586	1 162 203	3 622	98 444	4 365 295	4 405 882
Muu tie	28 612	17 386	42 112	3	5 481	93 594	95 069
Ei tietoa	1 056	843	642	0	0	2 541	2 543
Yhteensä	2 401 935	5 634 212	1 611 321	15 081	1 776 483	11 455 915	11 461 031

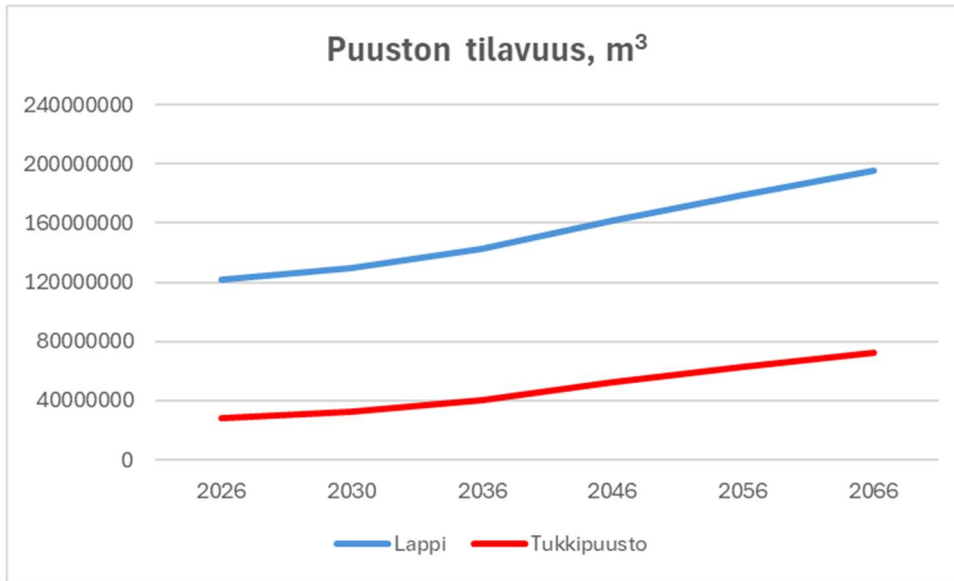
MITTARI: Monikäyttömetsien kokonaispuuston määrän kehitys suunnittelualueella.

Metsähallitus Metsätalous Oy:n käytössä olevien monikäyttömetsien metsämaan tilavuuden kehitys:

Vuosi	2015	2019	2020	2026	2030 ennustettu arvo
Tilavuus milj m³	111	114	116	122	130
Keskitilavuus m³/ha	69,1	71,4	72,7	76,8	82,0

Monikäyttömetsien tilavuus on kasvanut merkittävästi välillä 2015–2026. Kokonaispuuston määrä on noussut tuona aikana 11 milj m³, eli 10 %. Puustopääoman kasvu on sitonut 7,99 Mt CO₂ hiilidioksidia. Luonnonvarasuunnitelman hakkuusuunnitteen mukaan hakatessa, puuston kokonaismäärä tulee kasvamaan 6 milj m³, sitoen 4,57 Mt CO₂ lisää hiilidioksidia. Pohjoismaisen metsätalousluokittelun mukaan, metsämaahan lasketaan tuottokyvyltään yli 1 m³/ha tuottavat alat. Kitumaahan kuuluvat 0,1–1 m³/ha ja joutomaahan alle 0,1 m³/ha tuottavat alat. Taulukossa ei ole mukana kitu- ja joutomaan aloja.

2.3.2026



Mittari: Asiakas- ja sidosryhmäkokemus

Metsähallituksen laajoissa asiakas- ja sidosryhmätutkimuksissa tulokset ovat saatavilla myös luonnonvarasuunnitelma-alueittain. Viimeisin laaja asiakas- ja sidosryhmätutkimus toteutettiin vuoden 2024 lopussa. Lapin luonnonvarasuunnitelma-alueen asiakas- ja sidosryhmiksi laskettiin kaikki tämän maakunnan vastaajat. Näitä kertyi yhteensä 343 kappaletta.

Lapin luonnonvarasuunnitelma-alueen asiakas- ja sidosryhmäkokemuksen arvosana oli 3,60, joka on hyvä tulos. (> 4.0=erinomainen tulos, 3,5-3,99=hyvä tulos, 3,0-3,99=kohtalainen tulos, 2,5-2,99=heikko tulos, <2,5=erittäin heikko tulos).

2.3.2026

Liite 3: Riskienhallinta Metsähallituksessa

Metsähallituksen riskienhallinnan päätavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja toiminnan häiriötön jatkuvuus. Metsähallituksen suhtautuminen riskinottoon on maltillinen.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Riskejä ovat epävarmuuksien vaikutukset, jotka vaikuttavat asetetun tavoitteen saavuttamiseen. Riskienhallintaprosessissa määritetään riskien tunnistaminen, analysointi (vaikutukset ja todennäköisyys), riskien merkityksen arviointi, riskien hallintatoimenpiteiden määrittäminen ja toteutus sekä viestintä. Lisäksi riskien kehittymistä seurataan jatkuvasti.

Lapin luonnonvarasuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden riskejä hallitaan Metsähallituksen yleisen riskienhallintaprosessin mukaisesti.

Suunnittelualueella tunnistetut riskitekijät

Luonnonvarasuunnitteluprosessissa analysoitiin toimintaympäristön muutoksia yhteistyössä alueen toimijoista muodostettujen yhteistyöryhmien kanssa. Suunnitelmassa esitetyt toimintaympäristön muutostekijät toimivat osaltaan myös riskien arviointia ajantasaistavana materiaalina

Keskeisimpiä tunnistettuja riskejä ovat:

Maankäytöllinen paine kohdistuu usein liiaksi samoille alueille. Alueellisesti voidaan joutua tilanteisiin, joissa kaikki käyttömuodot eivät mahdu samalle alueelle. Tällaisia ristipaineita syntyy erityisesti kaivoteollisuuden, metsätalouden, porotalouden, maanpuolustuksen ja matkailun välillä. Tämä voi osaltaan johtaa siihen, että kaikki luonnonvarasuunnittelun osapuolet eivät sitoudu suunnitelman toimenpideohjelmaan.

Omistajan, talouselämän ja kansalaisen toiveiden yhteensovittaminen epäonnistuu. Kansalaisten mielipiteet jakaantuvat ääripäihin. Mielipiteiden äärisyys haittaa taloudellisen ja muiden toiminnan sekä arvojen yhteensovittamista.

Julkisten hallintotehtävien rahoituksen tason mahdollinen aleneminen.

Budjettirahoituksella toteutettavan toiminnan tason laskeminen esim. luonnonhoito, ennallistaminen, vesiensuojelutoimet, kulttuuriperintökohteiden kunnossapito, virkistyspalvelut asiakaspalvelu ja erävalvonta.

2.3.2026

Ilmastonmuutos haastaa puunkorjuun toimitusvarmuutta ja metsänhoitoa.

Lyhenevät talvet haittaavat kesätiestön vaikutuspiirin ulkopuolella olevien alueiden puunkorjuuta. Talvitiestön käyttöaika lyhenee ja heikosti kantavien maiden jäätyneen maan aikaisen puunkorjuun mahdollisuus heikkenee. Tämä lisää painetta toimia kesätiestön vaikutuspiirissä kantavilla mailla ja rajoittaa mahdollisuuksia harvennushakkuisiin. Samalla syksyn tiestön kelirikkoaika on aiempaa pidempi. Tällä on vaikutuksia puun kaukokuljetuksiin ja uudistamisen edellyttämiin maanmuokkauksiin.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen

Kuivuus ja myrskytuhot ja muiden sään ääri-ilmiöiden vaikutukset voivat vaikuttaa monikäyttömetsien kuntoon ja tuottokykyyn. Tämä yhdistettynä lisääntyneeseen metsätuhohyönteisriskiin, lisää kokonaisuutena metsätuhojen riskejä. Ilmaston muutos muuttaa samalla myös elinympäristöjä ja heikentää alkuperäistä luonnon monimuotoisuutta. Samalla on riski, että vieraslajit leviävät muuttaen lajien tasapainoa.

Työvoiman saatavuuden heikkeneminen

Koneurakointiin ei saada riittävästi sitoutunutta, koulutettua työvoimaa. Metsänhoidon kustannuskilpailu haastaa mahdollisuutta saada osaavaa kotimaista työvoimaa, suoritettavaan metsänhoidon työhön. Nuorten halu sitoutua, vain osan vuodesta työllistävään työhön rajoittaa työvoiman saantia metsänhoitoon. Tiukkenevassa taloustilanteessa Metsähallituksen henkilöresurssien riittävyys on keskeinen huolenaihe.

Turvallisuuspoliittisen tilanteen muuttuminen

Arktiselle alueelle kohdistuu kasvava turvallisuuspoliittinen paine. Samalla meriyhteydet voivat vaarantua, haitaten metsäteollisuuden vientiä Itämeren kautta.

Liiketoiminnan riskit

Liiketoimintaa haastaa kansallisen ja kansainvälisen sääntelyn vaikutukset luonnonvarojen käyttöön, sekä yleisen tie- ja rataverkon heikentyminen.

Tieto- ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit

Tieto- ja kyberturvallisuuden riskejä tuo erityisesti palvelunestohyökkäykset ja kybervaikuttaminen. Tiedon laatu ja luotettavuus haastaa toimintaa.